

**Tillæg nr. 1 til
§ 12 Miljøgodkendelse
af husdyrbruget
Hvidsminde**

**Allestrupvej 3
8961 Allingåbro**

Miljøgodkendelse af husdyrbrug i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20. december 2006.

Ejer- og driftsforhold:	Enkeltmandsvirksomhed
Husdyrbrugets navn:	Hvidsminde
Art:	Kvægbrug
CVR nr.:	27263461
Matr. nr.:	6d, Allestrup By, Vejlbj m. fl.
Ejer af husdyrbruget:	Poul Søgaard
E-mail:	hvidsminde@os.dk
Driftsansvarlig:	Poul Søgaard
Godkendelsesparagraf:	12 stk. 3
Tilsynsmyndighed:	Norrdjurs Kommune

Tidsfrister og perioder:

Miljøgodkendelsen offentliggøres den 1. april 2016.

Klagefristen udløber den 29. april 2016.

Søgsmålsfristen udløber den 1. oktober 2016.

Godkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år og første gang efter 8 års forløb.

Eksisterende godkendelsen skal revurderes første gang i 2021.

Tillæg nr. 1 skal revurderes første gang i 2024.

Godkendelsen er modtaget den 27. maj 2015.

Høring fra den 8. marts til den 29. marts 2016.

Dato: 1. april 2016

J.nr.: 15/16620

Skema nr.: 76976

Reference: Søren Kepp Knudsen /bc

Telefon: 89 59 40 21

E-mail: skk@norrdjurs.dk

Søren Kepp Knudsen

cand. techn. soc.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning

1. Godkendelse	6
1.1. Godkendelsespligt	6
1.2. Godkendelsens omfang	7
1.2.1. Tidligere godkendelser.....	7
1.2.2. Ophør	7
1.3. Offentlighed, høring og klage	7
1.3.1. Offentliggørelse.....	7
1.3.2. Offentlighed og høringer	8
1.4. Ikke teknisk resumé	8
1.4.1. Kort beskrivelse af det ansøgte	8
1.4.2. Ansøgning, tilsyn og revurdering	9
1.4.3. Miljøforhold	9
1.5. Alternativer	10
1.6. BAT for den ansøgte produktion	10
2. Anlægget	12
2.1. Dyrehold og management	12
2.1.1. Management.....	12
2.1.2. Dyrehold.....	12
2.2. Lokalisering	14
2.2.1. Faste afstandskrav	14
2.2.2. Landskab og planforhold.....	14
2.3. Energi- og vandforbrug	15
2.4. Gener	15
2.4.1. Lugt	15
2.4.2. Støj	16
2.4.3. Lys.....	17
2.4.4. Fluer og skadedyr	17
2.4.5. Støv	17
2.4.6. Transport	18
2.5. Forurening	18
2.5.1. Restvand m.v.....	18
2.5.2. Opbevaring, husdyrgødning og foder.....	18
2.5.3. Affald og kemikalier	18
2.5.4. Ammoniaktab.....	19
2.5.5. Påvirkning af natur.....	19
3. Arealer	21
3.1. Markoplysninger	21
3.1.1. Grundlæggende arealoplysninger.....	21
3.1.2. Udbringningsarealer	21
3.1.3. Aftalearealer	21
3.2. Gødningsregnskab	22
3.3. Nitrat, overfladevand	22

3.4.	Nitrat, grundvand	23
3.5.	Fosfor	24
3.6.	Ammoniak fra udbringning	24
3.7.	Gener fra udbringning.....	25
4.	<i>Øvrige miljøforhold</i>	26
4.1.	Bilag IV-arter	26
4.2.	Bedste tilgængelige teknik/rekere teknologi/optimering	26
5.	<i>Egenkontrol</i>	27
6.	<i>Liste over sagens bilag</i>	28

LÆSEVEJLEDNING

I miljøgodkendelsen er rammerne for den godkendte produktion beskrevet.

Første kapitel beskriver de generelle forhold omkring ansøgningen og ejendommen. I første kapitel er der også et ikke teknisk resumé, som kort beskriver udvidelsen og hvordan omgivelserne påvirkes af det ansøgte.

Andet kapitel indeholder vurderinger og vilkår omkring anlægget, og arealdelen er samlet i kapitel tre.

For at sikre at produktionen kan foregå, uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt, er miljøpåvirkningerne vurderet, og hvor det er nødvendigt, er der stillet vilkår. Vurderingerne og vilkårene er samlet i tabeller som nedenstående, så det er let at finde de vilkår, der skal overholdes.

VILKÅR	MILJØVURDERING

Hvis der er stillet vilkår, står tabellen med vilkår og miljøvurdering sidst i afsnittet efter den generelle tekst m.v.

I fjerde kapitel findes Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder om hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt.

Krav til egenkontrol ud over de generelle krav er beskrevet i kapitel 5.

Oversigt over bilag findes i kapitel 6.

Klagevejledning findes på bilag 9.

1. GODKENDELSE

Norrdjurs Kommune godkender hermed tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse dateret 13. september 2013 for husdyrbruget Hvidsminde, Allestrupvej 3, 8961 Allingåbro. Ejendommen drives under CVR nr. 27263461 med tilhørende arealer.

Tillægget omfatter de forhold, som ændres i forhold til den eksisterende godkendelse med tillæg. Øvrige forhold i de eksisterende godkendelser er fortsat gældende. For det enkelte punkt herefter er der således enten en ny vurdering og vilkår eller en henvisning til de gældende vilkår og vurderinger.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i:

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1318 af 26. november 2015.

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse og afledningstilladelse til regnvand og sanitært spildevand.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser - også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato.

Hvis udnyttelsen af miljøgodkendelsen ophører helt eller delvis i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Dette gælder kun for større fravigelser eller ophør af udnyttelsen - ikke for fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39 og 40.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<ol style="list-style-type: none">1. Godkendelsen må udnyttes, når den er offentliggjort.2. Alle vilkår til godkendelsen skal efterleves, så snart udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.	Krav til ibrugtagning sikrer, at det beregnede BAT-krav til emission også overholdes, hvis godkendelsen kun udnyttes delvist.

1.1. GODKENDELSESPLIGT

I det konkrete projekt er der ansøgt om en udvidelse af det godkendte dyrehold i eksisterende stalde. Udvidelsen af dyreholdet er godkendelsespligtigt. Projektet skal godkendes efter § 12 stk. 3 i husdyrbrugsloven.

Husdyrbrug må ikke etableres, udvides eller ændres, før der er givet tilladelse eller godkendelse hertil, medmindre ændringen kan godkendes under en anmeldteordning.

Efterfølgende ændringer i produktionen skal ligeledes godkendes, før de gennemføres. Ændringer i dyrehold, arealer eller andre forhold, som er omfattet af godkendelsen, må derfor først gennemføres, når kommunen har godkendt ændringen på baggrund af en anmeldelse eller i et tillæg til godkendelsen.

Der skal foretages anmeldelse til kommunen, inden der foretages udskiftning af udspretningsarealet. Kommunen tager efterfølgende stilling til, om udskiftningen af udspretningsarealet er godkendelsespligtig.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at det har fundet sted.

1.2. GODKENDELSENS OMFANG

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter husdyrbrugslovens § 12 stk. 2. Det ansøgte skal derfor godkendes i et tillæg til den eksisterende godkendelse. Tillægget omfatter alene ændring og udvidelse af det eksisterende dyrehold samt en ny godkendelse af bedriftens arealer. En bedrift er defineret som de aktiviteter, der hører ind under samme CVR nr. Tillægget omfatter ikke forhold der ikke er ændret i forhold til den eksisterende godkendelse.

Produktionsanlæg på øvrige ejendomme, der drives under bedriftens CVR nummer, er ikke omfattet af godkendelsen.

1.2.1. TIDLIGERE GODKENDELSER

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven fra 13. september 2013.

1.2.2. OPHØR

Hvis produktionen ophører, skal det sikres, at der ikke sker en efterfølgende forurening af jord og omgivelser.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse fra 13. september 2015.	Se godkendelse fra 13. september 2015.

1.3. OFFENTLIGHED, HØRING OG KLAGE

1.3.1. OFFENTLIGGØRELSE

Tillægget bekendtgøres ved offentliggørelse på Norddjurs Kommunes hjemmeside. Herefter er der en klagefrist på fire uger, hvor miljøgodkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning findes på bilag 9. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved en domstol efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Dato for offentliggørelse findes på omslaget (side 2). Frister for at påklage afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet og for at prøve afgørelsen ved domstolen står ligeledes på indersiden af omslaget.

Kopi af afgørelsen er fremsendt til følgende:

- Naboer/berørte parter
- Ejere af forpagtede arealer
- Danmarks Naturfredningsforening: dnorddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator Torben Ankjærø: ta@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedkontor: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs: norddjurs@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen Nord: senord@sst.dk

1.3.2. OFFENTLIGHED OG HØRINGER

Før offentliggørelse har der været gennemført en høring, hvor naboer og andre interessenter har haft mulighed for at kommentere og bidrage til de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Ved høringen er naboer inden for konsekvensradiusen og ejere af forpagtede arealer hørt.

I høringsperioden er der ikke indkommet høringssvar.

1.4. IKKE TEKNISK RESUMÉ

Der søges om tillæg til miljøgodkendelse efter § 12 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, af husdyrbruget Hvidsminde, Allestrupvej 3, 8961 Allingåbro.

Ansøgningen og miljøpåvirkningen af det ansøgte er kort beskrevet herunder. En uddybende gennemgang af de enkelte punkter findes i de efterfølgende kapitler.

1.4.1. KORT BESKRIVELSE AF DET ANSØGTE

Der søges om at udvide dyreholdet.

På ejendommen er der en godkendt produktion på 400 malkekøer med tilhørende opdræt. Der søges om at udvide dyreholdet til 425 køer. Samtidig hæves mælkeydelsen og der søges om, at alle 210 tyrekalve opfedes på ejendommen mod 100 tyrekalve i dag.

Udvidelsen af antal køer sker i eksisterende stalde, ved at pladsen udnyttes mere optimalt. De ekstra tyrekalve skal være i den vestlige ende af den nye kviestald, hvor der indrettes sektioner med dybstrøelse til ungtyre.

Der foretages ingen ændringer i eksisterende byggeri.

De ansøgte udvidelser betyder, at den samlede produktion øges fra ca. 764 dyreenheder til 869 Dyreenheder.

Oversigtskort se bilag 1.

Situationsplan se bilag 2.

Ejendommen råder over et udbringningsareal på i alt 419 ha, hvoraf 352 er egne arealer og 67 ha er forpagtede arealer.

1.4.2. ANSØGNING, TILSYN OG REVURDERING

Ansøgningen er indkommet til Norddjurs Kommune den 27. maj 2015. Ansøgningen er indsendt via. www.husdyrgodkendelse.dk, der er et elektronisk ansøgningssystem, som beregner en lang række miljøpåvirkninger ud fra det dyrehold m.v., der indtastes. Beregningerne ligger sammen med kommunens vurderinger til grund for miljøgodkendelsen. Hvis det ansøgte projekt ville medføre uacceptable påvirkninger, så er der stillet vilkår, så miljøet og omgivelserne tilgodeses.

Efterfølgende vil kommunen løbende føre tilsyn med, at produktionen følger de vilkår, som fremgår af godkendelsen. Derudover skal en godkendelse revurderes regelmæssigt, så ny og bedre teknik tages i anvendelse. Første revurdering er efter 8 år. Datoer for revurdering findes på side 2.

1.4.3. MILJØFORHOLD

Efterfølgende beskrives effekten af de ændringer, som godkendes med denne miljøgodkendelse.

Lugt

Nærmeste enkelte bolig ligger ca. 290 meter nord for staldanlægget (lugtcentrum). Nærmeste samlede bebyggelse er Allestrup, der ligger ca. 490 meter nord for anlægget og nærmeste byzone er Allingåbro, der ligger over 2 km sydvest for anlægget.

Den ansøgte produktion overholder alle krav til lugt, da den faktiske afstand er længere end geneafstanden til de forskellige kategorier af bebyggelse.

Ammoniakbelastning og særligt værdifuld natur

Den ansøgte produktion opfylder de generelle krav til ammoniakfordampning.

Ved udvidelsen øges ammoniakemissionen med 2.875 kg til 5.466 kg N pr. år.

En øget emission medfører en risiko for, at der afsættes mere ammoniak på de omkringliggende naturområder. En øget deposition af ammoniak kan medføre tilgroning og at de følsomme plantearter forsvinder. Afhængig af naturområdets type og værdi har Miljøstyrelsen fastlagt værdier for den belastning, der forventes at kunne accepteres over tid, uden at naturkvaliteten forringes.

For de ammoniakfølsomme naturområder, der ligger i nærheden af anlægget, er belastningen under de værdier, Miljøstyrelsen har fastlagt.

De ammoniakfølsomme naturområder kan også blive påvirket af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på harmoniarealerne. Der kan ikke beregnes på belastningen, men risikoen for påvirkning er vurderet.

Der er ingen Natura 2000-områder eller § 7-natur i nærheden af harmoniarealerne. I forhold til øvrige naturarealer er det merbelastningen, der skal vurderes. Da arealerne i forvejen anvendes til harmoniarealer, vil merbelastningen være minimal. Derfor vurderes det, at ammoniakdeposition fra udbringning ikke medfører væsentlige påvirkninger af naturområder.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Som følge af staldsystemet produceres der i dag dybstrøelse og gylle på ejendommen. Det vil også være gældende i ansøgt drift. I ansøgt drift vil gyllen fortsat blive opbevaret i ejendommens gyllebeholdere og dybstrøelse vil blive opbevaret i markstakke.

Alle harmoniarealer, der indgår i ansøgningen afvander til Natura 2000-områder. Udvaskning fra arealerne ligger under udvaskningen fra en tilsvarende planteavlsbedrift. Derfor vil husdyrgødningen ikke kunne påvirke Natura 2000-områderne. Kravene til udvaskning er derfor opfyldt.

Der er ingen arealer i oplande til søer i Natura 2000-områder.

Der er 31 ha af harmoniarealet, der ligger i oplandet til Tårup Vandværk. For at sikre at udvaskningen ikke øges som følge af udvidelsen, er der stillet vilkår om, at der skal etableres 3 procent ekstra efterafgrøder.

Andre miljøpåvirkninger

Udvidelsen sker i eksisterende anlæg og der bygges ikke nye gyllebeholdere eller andre anlæg. Derfor er der ingen landskabelig påvirkning ved udvidelsen. Der vil ske en mindre forøgelse af trafikken til og fra ejendommen, primært i form af øget kørsel med gylle. Der er gode til- og frakørselsforhold og det er derfor vurderet, at der ikke vil være væsentlige gener fra trafik. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer betyder, at der ikke vil være støv- eller støjgener for naboerne og niveauet vil ikke blive påvirket væsentligt af udvidelsen.

Samlet er det vurderet, at udvidelsen kan ske uden væsentlige gener for omgivelserne og for miljøet.

1.5. ALTERNATIVER

Der er ikke beskrevet alternativer til den ansøgte udvidelse. Ansøger har vurderet, at det ikke er relevant at udarbejde alternativer, da udvidelsen alene sker i eksisterende anlæg.

1.6. BAT FOR DEN ANSØGTE PRODUKTION

Ved udvidelse og ændring af husdyrhold stilles der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi for at reducere miljøbelastningen og for at optimere ressourceudnyttelsen. For at en teknologi regnes som BAT skal den ud over at sikre en lav miljøbelastning være tilgængelig for ansøgeren. Det vil sige, at teknologien skal være kendt i Danmark. Samtidig skal meromkostningen ved at indføre teknologien stå i forhold til pågældende type bedrifts betalingssevne. Krav om anvendelse af BAT er ikke afhængig af den enkelte ansøgers økonomi eller af lokale miljøforhold. Kravet til anvendelse af BAT skal i stedet ses som en "branchenorm".

Der stilles krav til anvendelse af BAT inden for områderne: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

For den konkrete ansøgning vurderes kravet til anvendelse af BAT at være opfyldt ved følgende tiltag:

- Management: Deltagelse i kurser og ERFA-grupper for at sikre et højt fagligt niveau i driften, samt udarbejdelse af beredskabsplaner, så uheld og uforudsete hændelser kan håndteres forsvarligt.
- Foder: Anvendelse af foderplaner med efterfølgende opfølgning.
- Ammoniakfordampning: Ud fra de vejledende BAT-krav til ammoniakfordampning er der beregnet et emissionskrav på 5.439 kg ammoniak.
- Fosfor: Ud fra de vejledende BAT-krav til fosfor stilles der ikke krav til indhold af fosfor i foderet.

- Der skal være måler, der registrere vand- og elforbrug.
- Energieffektiviteten skal undersøges.
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning: Kravet til BAT er overholdt ved at efterleve gældende regler for opbevaring og anvendelse af husdyrgødning, herunder at beholdere som minimum skal være overdækket med naturligt flydelag og at gylle skal udbringes med slanger.

I kapitel 2 og 3 er der opstillet vilkår om anvendelse af BAT og bedriftens opfyldelse af kravene er vurderet i afsnit 4.2.

2. ANLÆGGET

Størstedelen af køerne går i en nyere stald, der er bygget i 2004 og 2007 med fast drænet gulv med skraber. Det regnes fortsat som det bedste staldsystem i forhold til ammoniakfordampning. Kvierne går på samme staldsystem i en stald fra 2012 og 2014. Småkalve og ungtyre går på dybstrøelse og de resterende køer går i ældre stalde med henholdsvis spalter og dybstrøelse.

Gyllen fra produktionen opbevares i eksisterende gylletanke på ejendommen, mens dybstrøelsen enten spredes direkte ud på harmoniarealerne eller opbevares i markstak. Placering af staldafsnittene kan ses på bilag 2.

2.1. DYREHOLD OG MANAGEMENT

2.1.1. MANAGEMENT

Den daglige drift har stor betydning for at reducere eventuelle gener fra et husdyrbrug. Godt landmandsskab er derfor afgørende for, at husdyrbruget kan drives uden unødige gener for omgivelserne.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>3. Et eksemplar af nærværende godkendelse samt beredskabsplanen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.</p> <p>4. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder at stier og båse holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.</p> <p>5. Beredskabsplanen skal altid være opdateret med beskrivelse af procedure i forbindelse med uheld.</p>	<p>Det påhviler ejeren, at medarbejderne er bekendt med indholdet i miljøgodkendelsen, samt at vilkårene efterleves.</p> <p>Vilkår om godt landmandsskab og god staldhygiejne skal sikre, at driften lever op til forudsætningerne for beregning af lugt m.v. Renholdelse sikrer, at lugt- og støvgener minimeres samt at ventilationsanlæg fungerer optimalt.</p> <p>Formålet med beredskabsplanen er, at der kan gribes hurtigt ind ved uheld, så forurening af miljøet kan undgås eller minimeres. Det er derfor afgørende, at den er opdateret med korrekte telefonnumre m.v.</p>

2.1.2. DYREHOLD

Nuværende og godkendt dyrehold er anført i tabellerne herunder. Det godkendte dyrehold skal overholde de anførte værdier for vægt, stipladser, antal m.v.

Nuværende dyrehold godkendt 13. september 2013

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	StaldID jf. tidligere ansøgning	Vægt / aldersgrænse / ydelse	Antal årsdyr / producerede dyr	Stipladser	DE
Malkekøer tung race, dybstrøelse hele arealet	ST-85587	9.600	60		81,9
Malkekøer tung race, fast drænet gulv	ST-85588	9.600	279		380,9

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	StaldID jf. tidligere ansøgning	Vægt / aldersgrænse / ydelse	Antal årsdyr / producerede dyr	Stipladser	DE
Malkekøer tung race, senge-stald med spalter, bagskyld og spalteskraber	ST-85590	9.600	42		57,3
Malkekøer tung race, senge-stald med spalter, bagskyld uden spalteskraber	ST-148065	9.600	19		25,9
Småkalve, dybstrøelse	ST-85587	0-6 mdr.	86		23,2
Kvier, fast drænet gulv	ST-85589	6-27 mdr.	314		157,0
Tyrekalve, dybstrøelse	ST-85587	40-60 kg	200	20	2,6
Tyrekalve, dybstrøelse	ST-85589	60-220 kg	100	50	10,5
Ungtyre, dybstrøelse	ST-85589	220-440 kg	100	50	25,0
Dyreenheder i alt					764,3

Godkendt dyrehold

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	Betegnelse i ansøgning	Vægt / aldersgrænse / ydelse	Antal årsdyr / producerede dyr	Stipladser	DE
Malkekøer tung race, dybstrøelse hele arealet	Dybstrøelse	11.000	67		97,4
Malkekøer tung race, fast drænet gulv	Fast gulv med skraber	11.000	278		404,1
Malkekøer tung race, senge-stald med spalter, bagskyld og spalteskraber	Spaltegulv-stald med skraber	11.000	55		80,0
Malkekøer tung race, senge-stald med spalter, bagskyld uden spalteskraber	Spaltegulv-stald uden skraber	11.000	25		36,3
Småkalve, dybstrøelse	Dybstrøelse	0-6 mdr.	86		23,2
Kvier, fast drænet gulv	Ny stald	6-27 mdr.	314		149,5
Tyrekalve, dybstrøelse	Dybstrøelse	40-60 kg	210	20	2,8
Tyrekalve, dybstrøelse	ST-85589	60-220 kg	210	100	22,0
Ungtyre, dybstrøelse	ST-85589	220-440 kg	210	110	53,9
Dyreenheder i alt					869,2

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>6. Tilladt dyrehold fremgår af tabellen herover. Ændres beregningen af DE, er det det anførte dyrehold, der er gældende.</p> <p>7. Det angivne antal stipladser for hvert stald-afsnit angiver det maksimalt tilladte antal dyr til enhver tid.</p>	<p>Godkendelsen er givet på baggrund af det anførte antal dyr og vægtintervaller. Derfor er den lovlige produktion altid det anførte dyrehold. Det tilladte antal DE vil derfor blive ændret, hvis beregningen af DE ændres.</p> <p>Stipladserne anvendes til beregning af lugtgener. Hvis der er flere dyr i staldene end det anførte antal stipladser, er lugtberegningen ikke retvisende.</p>
<p>Foderkorrektio/ydelse</p> <p>8. Der skal udarbejdes foderplaner, som følges op af effektivitetskontroller. Planer og kontroller skal udarbejdes for hvert kvartal.</p> <p>9. Hvis mælkeydelsen øges til over 11.000 EKM, skal antallet af dyr reduceres tilsvarende, så antal DE ikke øges.</p>	<p>Vilkår, om at der skal udarbejdes foderplaner sikrer, at der er fokus på optimering af fodring. Vilkåret er samtidig med til at opfylde BAT-kravet om management.</p> <p>Vilkår til ydelse er stillet for at sikre, at produktionen svarer til det godkendte og samtidig sikre fleksibilitet.</p>

2.2. LOKALISERING

Ejendommen ligger syd for landsbyen Allestrup øst for Allingåbro (se oversigtskort bilag 1). De eksisterende bygninger ligger ca. 75 meter fra Allestrupvej og der er et levende hegn langs vejen, som slører indsigten til bygningerne.

2.2.1. FASTE AFSTANDSKRAV

De eksisterende anlæg overholder gældende afstandskrav til skel, vandløb m.v.

2.2.2. LANDSKAB OG PLANFORHOLD

Anlægget ligger i landzonen. Området er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, hvor landbrugsinteresser skal vægtes højt i planlægningen.

Området er beskrevet i Norddjurs Kommunes Landskabskarakteranalyse, som landskabskarakterområde 9.2 Fausing, Sorvad og Tårup Skov Morænelandskaber. I analysen står der bl.a:

”Der findes i dag større landbrug i delområdet. Det vurderes, at der kan placeres yderligere tekniske anlæg, landbrugsbyggeri og lignende, uden at landskabskarakteren forringes, såfremt anlæggene indpasses i landskabet. Vær dog opmærksom på, at placering af tekniske anlæg m.v. uden for de særligt sårbare områder kan påvirke udsigten over disse områder.”

Der etableres ikke nye anlæg i forbindelse med udvidelsen, og den landskabelige påvirkning ændres ikke ved udvidelsen.

Der er ikke stillet vilkår til lokalisering.

2.3. ENERGI- OG VANDFORBRUG

På ejendommen anvendes el primært til malkeanlæg, belysning og pumper. Derudover kommer energi til traktorkørsel og til foderblanding.

Det er vanskeligt at beregne et "norm" forbrug, da energiforbrug variere meget afhængig af lokale forhold. En vigtig forudsætning for at kunne optimere energi og vandforbrug er, at forbruget er kendt og at installationer m.v. optimeres med hensyn til energiforbrug. Derfor stilles der vilkår til, at forbruget kan måles og at der udarbejdes en energirapport, så mulige energibesparelser bliver synlige.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>10. Senest 6 måneder efter at dette tillæg er taget i brug, skal der foretages et energitjek på ejendommen af en professionel energikonsulent. Der skal udarbejdes en rapport med energisparetiltag og forventet tilbagebetalingstid.</p> <p>11. Der skal være monteret målere, som registrerer el- og vandforbruget.</p> <p>12. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at spild undgås i videst muligt omfang.</p>	<p>Et energitjek giver overblik over mulige energibesparelser og deres tilbagebetalingstid.</p> <p>Registrering af el- og vandforbrug er en forudsætning for at kunne optimere forbruget.</p> <p>Energi- og vandforbrug varierer betydeligt afhængig af staldsystem m.v. Det er derfor ikke muligt at fastsætte realistiske vilkår til forbrug.</p>

2.4. GENER

Under de efterfølgende punkter beskrives forskellige kilder til gener fra husdyrbrug og hvad der skal gøres for at undgå, at driften medfører væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.1. LUGT

For at sikre at naboer ikke bliver påvirket væsentligt af lugtgener, beregnes en geneafstand, der skal overholdes. Geneafstanden til byzone og sommerhusområder er længere end til samlet bebyggelse, og enkeltboliger har den korteste geneafstand. Det betyder, at naboer i enkeltbeboelser må tåle en større lugtpåvirkning end naboer, der bor i byzone. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra lugtemissionen en sommerdag med maksimal lugtemission.

Områdetype	Lovens krav om minimumsafstand (geneafstand) i meter		Den vægtede gennemsnitsafstand i meter
	Nudrift	Ansøgt drift	
Byzone/sommerhusområde	331 meter	621 meter	ca. 1.700 meter
Samlet bebyggelse	220 meter	434 meter	ca. 490 meter
Enkeltbolig	95 meter	130 meter	ca. 147 meter

Geneafstandene er beregnet i det elektroniske ansøgningssystem. Geneafstanden korrigeres afhængig af andre husdyrbrug, vindretning m.v. Beregningerne viser, at alle geneafstande er overholdt.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.4.2. STØJ

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i skel til nabobeboelse udenfor ejendommens område i det åbne land må i intet punkt overstige:

Dag			
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	Referencetid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	Referencetid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 8 timer
Aften			
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	Referencetid 1 time
Nat			
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	Referencetid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>13. Driften skal overholde de støjgrænser, der er beskrevet i tabellen ovenfor.</p> <p>14. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i punkt 2.4.2 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentation skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til målingerne.</p>	<p>De anførte værdier for støj er de generelle værdier, som også anvendes for industri og andre typer virksomhed. Støjgrænserne sikrer, at naboer ikke påvirkes væsentligt.</p> <p>Dokumentation kan forlanges ved begrundet mistanke, dog højst en gang om året.</p>

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>15. Dokumentation for måling af støjniveau skal udføres efter en af nedenstående metoder:</p> <p>a. - beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, eller</p> <p>b. - måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997.</p> <p>16. Beregning eller måling skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller certificeret til "Miljømålinger - ekstern støj".</p> <p>17. Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra støjvejledningen nr. 5/1984 eller orientering nr. 9/1997.</p>	

2.4.3. LYS

Lyspåvirkning fra en ejendom kan være til gene for omgivelserne. Fra det konkrete anlæg er lyspåvirkningen fra staldene begrænsede på grund af staldenes udformning og den omgivende beplantning.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.4.4. FLUER OG SKADEDYR

På grund af anlæggets placering langt fra naboer er der ikke særlige forhold, der gør sig gældende for at sikre naboer mod gener fra fluer m.v. Det skal dog altid sikres, at skadedyr bekæmpes.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.4.5. STØV

Der forventes ingen støvgener fra husdyrproduktionen. Dels er der ingen processer, der giver væsentlig støv og dels er der langt til naboer.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.4.6. TRANSPORT

Der er gode oversigtsforhold og begrænset trafik ved udkørsel fra ejendommen. Trafikken til og fra ejendommen forventes derfor ikke at give problemer. Trafik på privat fællesvej og offentlig vej reguleres af færdselsloven.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.5. FORURENING

I de efterfølgende punkter beskrives forureningskilderne fra anlægget og de foranstaltninger der skal sikre, at miljøet ikke påvirkes væsentligt.

2.5.1. RESTVAND M.V.

Punktet omfatter håndtering af vand fra vask af foderrekvisitter, køretøjer til transport af dyr eller husdyrgødning, øvrige maskiner m.v.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.5.2. OPBEVARING, HUSDYRGØDNING OG FODER

Der produceres gylle og dybstrøelse ved produktionen og der er udendørs oplag af foder. Gyllen opbevares i de fire eksisterende beholdere. Dybstrøelse bringes direkte ud på areaerne eller opbevares i markstak. Grovfoder opbevares kun i plansiloer jf. eksisterende godkendelse. Jævnfør den indsendte kapacitetserklæring er der en årlig produktion på ca. 13.900 m³ og en opbevaringskapacitet på 10.700 m³. Kapaciteten svarer til godt 9 måneder. Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er derved opfyldt.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013. Udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen skal som minimum leve op til BAT-standard. BAT-standard vurderes at være efterlevet ved de generelle gødnings- og harmoniregler.

2.5.3. AFFALD OG KEMIKALIER

For at minimere risiko for forurening fra affald og sikre bedst mulig genanvendelse skal affald håndteres efter de gældende retningslinier fra Reno Djurs.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Kemikalier m.v.	

VILKÅR	MILJØVURDERING
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.
Affald	
Se godkendelse dateret 13. september 2013.	Se godkendelse dateret 13. september 2013.

2.5.4. AMMONIAKTAB

Der vil altid være et ammoniaktab fra en husdyrproduktion. Ammoniakken (NH₃) fordampes fra husdyrgødningen og spredes med vinden. Problemet ved fordampningen er, at kvælstoffet medfører en eutrofiering af naturområder, når det afsættes igen. Samtidig betyder fordampningen, at der er mindre kvælstof til rådighed for afgrøderne. De vilkår, der stilles for at begrænse ammoniakfordampningen, har to formål. De skal dels nedbringe baggrundsbelastningen, så naturområderne generelt udsættes for mindre eutrofiering og dels skal nærtliggende naturområder beskyttes. Herunder beskrives tiltag til begrænsning af fordampningen. I næste afsnit beskrives påvirkningen af nærtliggende naturområder.

For at nedbringe den generelle belastning skal husdyrbruget overholde nogle generelle krav til ammoniakreduktion og dels opfylde krav til anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi til at reducere ammoniakemissionen. Det er op til den enkelte bedrift, hvordan emissionskravet opfyldes.

Den samlede emission for anlægget er beregnet til 5.466 kg N/år.

Emissionskrav	Opfyldelse af krav (-) manglende opfyldelse	
Maksimal emission som opfylder det generelle krav	5.742 kg N/år	276 kg N/år
Maksimal emission ud fra de vejledende BAT-krav	5.439 kg N/år	27 kg N/år

Den ansøgte drift opfylder det generelle krav til ammoniakemission med de anførte tiltag til at begrænse emissionen.

Ammoniakemissionen er nedbragt ved valg af staldsystem med lav fordampning og etablering af skrabe anlæg i et staldafsnit.

Kravet til BAT er opfyldt. Udvidelsen sker i eksisterende stalde og de tiltag der er gennemført i godkendelsen dateret 13. september 2013 har tilstrækkelig effekt på udvidelsen til at kravet til ammoniakemission i forhold til BAT fortsat er opfyldt. Da kravet til ammoniakemission er opfyldt, er der ikke foretaget yderligere beregninger af tiltag til reduktion af ammoniakemissionen.

Vilkår til staldsystem, fodring m.v. er stillet under punkt 2.1 "Dyrehold og management". Der er ikke stillet yderligere vilkår til ammoniaktab.

2.5.5. PÅVIRKNING AF NATUR

Når påvirkningen af de omkringliggende naturområder vurderes, ses der på den del af ammoniakemissionen, som deponeres på det pågældende naturområde. Depositionen beregnes for hvert enkelt område. Den vigtigste faktor for depositionens størrelse er afstanden fra

natur til anlæg, men retning og ruhed af opland og naturområde m.v. medtages i beregningen. For kategori 1- og 2-natur ses på den totale deposition fra anlægget, mens der kun ses på merdeposition, når påvirkningen af kategori 3-natur vurderes.

Oversigt over total og meremission fra anlægget

Totalemission fra stald og lager	5.466 kg N/år
Meremission fra stald og lager	2.875 kg N/år

Meremissionen er beregnet ud fra den lovlige emission for 8 år siden. Det vil sige ud fra det lovlige dyrehold fra før den nuværende miljøgodkendelse. Begrundelsen for at udvidelser inden for de sidste otte år ikke regnes med i nudriften er, at det ikke skal være muligt, at omgå kravet om merbelastning ved at gennemføre udvidelser i flere mindre etaper.

For at vurdere om ammoniakdepositionen vil påvirke de omkringliggende naturområder, er emissionen beregnet til de nærmeste naturområder i forskellige retninger. I tabellen herunder er anført den højeste belastning for hver naturkategori. Hvis der er andre anlæg, som ligger tæt på arealer i naturkategori 1 og 2, så reduceres den maksimale belastning, der kan accepteres (kumulation). Det er ikke tilfældet for denne ansøgning. Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan kravet til merbelastning for kategori 3-natur som udgangspunkt ikke sættes lavere end et kilo.

Oversigt over naturområder og påvirkning

Naturkategori	Afstand fra anlæg	Totalbelastning	Merbelastning	Krav til maksimal belastning
Kategori 1, ammoniakfølsom natur inden for Natura 2000	6,5 km	0,1 kg/ha		0,7 kg/ha
Kategori 2, særlige naturområder uden for Natura 2000	4,8 km	0,1 kg/ha		1 kg/ha
Kategori 3, natur, hede, mose og overdrev der ikke er kategori 1 eller 2	ca. 800 m		0,3 kg/ha	1 kg/ha
Kategori 3, ammoniakfølsom skov	ca. 600 m		0,6 kg/ha	1 kg/ha

For kategori 1- og 2- samt kategori 3-natur ligger den beregnede deposition væsentligt under kravet til deposition. Depositionen på nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skovområde er beregnet til 0,6 kg/ha. Da det er væsentligt under kravet, er der ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt skovområdet reelt er ammoniakfølsomt.

Depositionen overholder derved kravet til merdeposition for alle naturkategorier.

Der er ikke stillet vilkår til ammoniakdeposition.

Kort med angivelse af natur og beregningspunkter kan ses på bilag 5.

3. AREALER

Godkendelsen omfatter alle bedriftens arealer. Bedriften driver et samlet areal på 419 ha. Al husdyrgødning udbringes på egne arealer.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at ændringer i egne og aftalearealer skal anmeldes til kommunen, før ændringen foretages. Anmeldelse skal følge de gældende regler.

3.1. MARKOPLYSNINGER

3.1.1. GRUNDLÆGGENDE AREALOPLYSNINGER

Markerne drives konventionelt.

For at opfylde udvaskningskravene anvendes K 12 sædskifte, der svarer til kravene for at udbringe op til 2,3 DE/ha og 3 procent efterafgrøder.

3.1.2. UDBRINGNINGSAREALER

Af tabellen fremgår sårbarheden af de recipienter, som harmoniarealerne i ansøgningen afvander til.

	Ha i alt	Nitratfølsomt indvindingsområde, ha	Nitratklasse, ha				Fosforklasse, ha			
			0	I	II	III	0	I	II	III
Ejede og forpagtede arealer	419,0	30,7	176,9	0	0	242,1	409,7	0	9,3	0

Der er ingen arealer, som har en kritisk hældning i forhold til søer eller vandløb.

Udvaskningen af næringsstoffer fra harmoniarealerne og miljøpåvirkningen er beskrevet i de efterfølgende punkter.

Der anvendes K12 sædskifte og der udbringes 2,1 DE/ha.

Der er søgt om fleksibilitet, så 15 ha harmoniareal kan bortforpagtes til grønsagsproduktion. Arealet vil variere fra år til år. Der er indsendt beregninger, der viser, at udvaskningskrav også er overholdt ved det reducerede areal og et dyretryk på 2,15 DE/ha.

Der indgår ikke § 3-arealer i harmoniarealerne og der er ikke konstateret skader på beskyttede jord og stendiger.

3.1.3. AFTALEAREALER

Der indgår ikke aftalearealer i godkendelsen.

Vilkår til 3.1 Markoplysninger

VILKÅR	MILJØVURDERING
18. Der skal anvendes K12 sædskifte.	Kravene til K12 sædskifte er de samme som kravene til sædskifte ved udbringning af 2,3 DE/ha
19. Der skal etableres 3 procent efterafgrøder	

VILKÅR	MILJØVURDERING
ud over Plantedirektoratets krav. 20. Op til 15 ha udbringningsareal kan bortforpagtes.	i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vilkåret er stillet for at overholde krav til udvaskning. Der skal derfor anvendes K12 sædskifte, selvom der udbringes under 1,7 DE. De tre procent efterafgrøder regnes ud fra det samlede areal, så i alt 73 procent af arealet skal være udlagt med roer, græs eller græsudlæg.

3.2. GØDNINGSREGNSKAB

I ansøgningen indgår de gødningsmængder i den nuværende drift og i ansøgt drift, som er anført i tabellerne herunder:

Nudrift

Gødningstype	Egen produktion / modtaget / afsat	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelseskrav, procent	DE
Kvæggylle	Egen produktion	35.817	5.716	70	390,0
Dybstrøelse	Egen produktion	5.460	748	45	51,1
Dyreenheder i alt til udbringning på bedriften					441,1

Ansøgt drift

Gødningstype	Egen produktion / modtaget / afsat	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelseskrav, procent	DE
Kvæggylle	Egen produktion	62.795	9.144	70	670,0
Dybstrøelse	Egen produktion	19.961	2.941	45	199,2
Dyreenheder i alt til udbringning på bedriften					869,2

VILKÅR	MILJØVURDERING
21. Der må ikke modtages husdyrgødning eller anden organisk gødning.	Vilkår sikrer, at der ikke udbringes anden organisk gødning end den der indgår i beregningen.

3.3. NITRAT, OVERFLADEVAND

Vurderingen af overfladevand omfatter det vand, som afstrømmer til overfladerecipienter som vandløb, søer, fjorde eller kyster. Det gælder både overfladisk afstrømning og afstrømning via dræn eller gennem jorden.

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder. Områderne betegnes samlet Natura 2000-områder og består af habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Dele af fuglebeskyttelsesområderne er tillige udpeget som ramsarområder. Mange Natura 2000-områder er placeret i kystområder og 85 procent af det danske landareal afvander til Natura 2000. Ved godkendelse af et husdyrbrug skal det sikres, at ændringen ikke påvirker Natura 2000-området negativt. Ved vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000-område skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning.

For øvrige arealer, der ikke afvander til Natura 2000-områder, er den generelle regulering normalt tilstrækkelig til at beskytte vandområdet.

Der er foretaget en vurdering af den ansøgte produktions påvirkning af henholdsvis kystvand og søer. Vurderingerne er vedlagt som bilag 7 og bilag 8.

Vurderingen i forhold til påvirkning af Natura 2000 områder viser, at alle arealer afvander til Natura 2000-områder. 365 ha afvander til Randers Fjord via Grund Fjord og 54 ha afvander til Høvring Bugt. Dyretrykket var stigende i begge oplande på ansøgningstidspunktet. Udvaskningen må derfor ikke overstige udvaskningen fra et tilsvarende planteavlsbrug. Bedriften overholder kravet, og den beregnede udvaskning overholder de generelle krav til udvaskning.

Der er ingen arealer, der afvander til Natura 2000-søer.

Ud over vilkår under punkt 3.1 og 3.2 er der ikke stillet vilkår i forhold til nitrat, overfladevand.

Se beregninger i bilag 7 og bilag 8.

3.4. NITRAT, GRUNDEVAND

I Danmark bruger vi urensset grundvand som drikkevand. Derfor skal grundvandet beskyttes mod forurening. På denne baggrund er der sket en kortlægning af landets grundvandsressourcer, som har inddelt landet i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD områder). Der er gennemført en overordnet kortlægning af grundvandets sårbarhed i forhold til nitrat. På den baggrund er der udarbejdet et kort over de nitratfølsomme områder. Herefter kortlægges områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan på detailniveau, og der foretages en zonerings af områdets nitratfølsomhed. Slutteligt udarbejdes en indsatsplan, som beskriver de nødvendige indsatser for at sikre drikkevandsressourcen i forhold til drikkevandskvalitetskravet på 50 mg/l. Der er udarbejdet indsatsplaner for en række områder, mens kortlægningen er undervejs i andre områder. Resultaterne af kortlægning fra de resterende indsatsområder forventes i løbet af 2016. I områder, hvor der endnu ikke er foretaget en zonerings, stilles der som hovedregel krav om, at udvaskningen af nitrat ikke må stige i de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), hvis udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter.

Er der udarbejdet en indsatsplan, skal der stilles vilkår, som sikrer, at indsatsplanen overholdes. Der kan dog kun stilles vilkår, så udvaskningen reduceres til et niveau svarende til udvaskningen fra et tilsvarende planteavlsbrug eller til et udvaskningsniveau svarende til nitratklasse 3. Tilsvarende vilkår kan stilles til zonerede områder i den statslige kortlægning, hvor der endnu ikke er udarbejdet en indsatsplan. I rapporten tages der udgangspunkt i, at der også stilles skærpede vilkår til zonerede områder.

I ansøgningen er der 31 ha af harmoniarealet, der ligger inden for oplandet til Tårup Vandværk eller i indsatsområde Djurs Vest. Områderne er nitratfølsomme, men de er ikke ende-

ligt kortlagt. For at reducere udvaskningen, så udvidelsen ikke medfører en merbelastning, udlægges der tre procent efterafgrøder.

Se beregninger i bilag 6.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>22. Kravet om 3 procent efterafgrøder på bedriftens harmoniarealer skal hvert år være opfyldt på mark 41-0, 41-1, 42-0, 51-0, 52-0, 52-1, 53-0, 55-0 og 56-0.</p>	<p>Vilkår til efterafgrøder er stillet til markerne, der ligger i NFI for at sikre, at der også placeres virkemidler inden for NFI, som derved sikrer, at udvaskningen ikke stiger.</p> <p>Vilkår til efterafgrøder følger de generelle regler for efterafgrøder. Kravet kan dog ikke opfyldes med tiltag på andre arealer.</p>

3.5. FOSFOR

Fosfor udvaskes primært til recipienter ved overfladisk afstrømning eller ved udvaskning via dræn.

Ved godkendelse af et husdyrbrug skal det sikres, at ændringen i fosforbelastningen ikke påvirker Natura 2000-området negativt. Ved vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000-område, skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning.

Det følger dog af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at den tilgængelige forskningsbase-rede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset. Ifølge nævnet findes der for tiden ikke videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer, og at den krævede vurdering derfor ikke skal gennemføres. Den ledende kendelse på området er nævnets afgørelse af 8. oktober 2012 (NMK-133-00045).

For alle arealer gælder derfor de generelle harmonikrav.

Det ansøgte projekt overholder de generelle krav. Se bilag 7.

Der indgår ikke anden organisk fosfor i ansøgningen. Derfor må der ikke udbringes slam eller lignende, før det er godkendt af kommunen.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>23. Der må ikke udbringes slam eller aske på harmoniarealerne.</p>	<p>Vilkår, om at der ikke må udbringes slam og aske, sikrer, at der ikke tilføres fosfor med organisk gødning ud over den mængde, som indgår i beregningen.</p>

3.6. AMMONIAK FRA UDBRINGNING

Der sker en ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Derfor skal det vurderes, om fordampningen påvirker nærtliggende naturområder væsentligt. Beregning af miljøpåvirkninger skal foretages med de modeller, Miljøstyrelsen stiller til rådighed og der er ingen model til beregning af ammoniakbelastning fra arealer. Derfor foretages

vurderingen ud fra erfaringstal fra Miljøstyrelsens vejledning. For svine- og kvæggylle, der udbringes efter normal praksis, vil der normalt ikke være en deposition på over et kg i en afstand over 10-20 meter.

Der er ingen Natura 2000-områder i nærheden af harmoniarealerne. I forhold til øvrige naturarealer er det merbelastningen, der skal vurderes. Da arealerne i forvejen anvendes til harmoniarealer, vil merbelastningen være minimal. Derfor vurderes det, at ammoniakdeposition fra udbringning ikke medfører væsentlige påvirkninger af naturområder.

Der er ikke stillet vilkår i forhold til ammoniak fra udbringning.

3.7. GENER FRA UDBRINGNING

Udbringning af husdyrgødning er reguleret af generelle regler med hensyn til tidspunkter for udbringning ved byer m.v. og transport på offentlig vej reguleres efter færdselsloven.

Der er ikke særlige forhold omkring ind- og udkørsel med husdyrgødning eller andre forhold. Der er derfor vurderet, at den generelle regulering sikrer mod unødige gener fra udbringningen.

Der er ikke stillet vilkår i forhold til gener fra udbringning.

4. ØVRIGE MILJØFORHOLD

4.1. BILAG IV-ARTER

I EU's Habitatdirektiv er der anført en række dyre- og plantearter, som har krav på ekstra beskyttelse. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Beskyttelsen betyder, at arterne og deres levesteder skal beskyttes, og at tiltag ikke må forringe artens levevilkår.

I tilknytning til det ansøgte projekt, er der ikke kendskab til bilag IV-arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke har negative konsekvenser for bilag IV-arter.

Hvis der findes bilag IV-arter i området, ændrer det dog ikke ved arternes beskyttelse, at de ikke er anført i denne godkendelse.

4.2. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK/RENERE TEKNOLOGI/OPTIMERING

Der er her stillet vilkår, som sikrer, at landbruget drives efter retningslinjerne for godt landmandsskab for at sikre godt management. Vilkår om foderplaner og effektivitetskontrol sikrer fokus på optimal udnyttelse af foder.

I redegørelsen for BAT (bilag 8) er der (jævnfør EU-kommissionens referencedokument (BREF)) redegjort for husdyrbrugets anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) i forhold til godt landmandsskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Ammoniakfordampningen ligger 27 kg N pr. år under det beregnede BAT-niveau på 5.439 kg. BAT i forhold til ammoniak vurderes derfor for at være overholdt.

Vilkår, om at anlægget skal gennemgås af en energikonsulent, sikrer, at der er fokus på optimering af energiforbruget.

Norrdjurs Kommune vurderer, med henvisning til proportionalitetsprincippet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

5. EGENKONTROL

Egenkontrol anvendes til at føre løbende kontrol af miljøforhold, som vanskeligt kan kontrolleres ved tilsyn. Eksempelvis skal der føres logbog over flydelag på gyllebeholdere, hvis de ikke har fast overdækning. Logbogen dokumenterer, at der løbende er ført tilsyn med flydelaget og foretaget nødvendige tiltag til at sikre, at det er i orden.

Egenkontrol bygger i høj grad på tillid og derfor er det også en skærpende omstændighed, hvis vilkår til egenkontrol ikke efterleves.

VILKÅR	MILJØVURDERING
24. Der skal udarbejdes fodreplaner. Det totale indhold af råprotein og fosfor skal fremgå af planerne. 25. Der skal udarbejdes effektivitetskontroller. Kontrollerne skal kunne dokumentere foderforbrug.	Vilkår til foderplaner og effektivitetskontrol skal sikre, at miljøbelastningen reduceres.

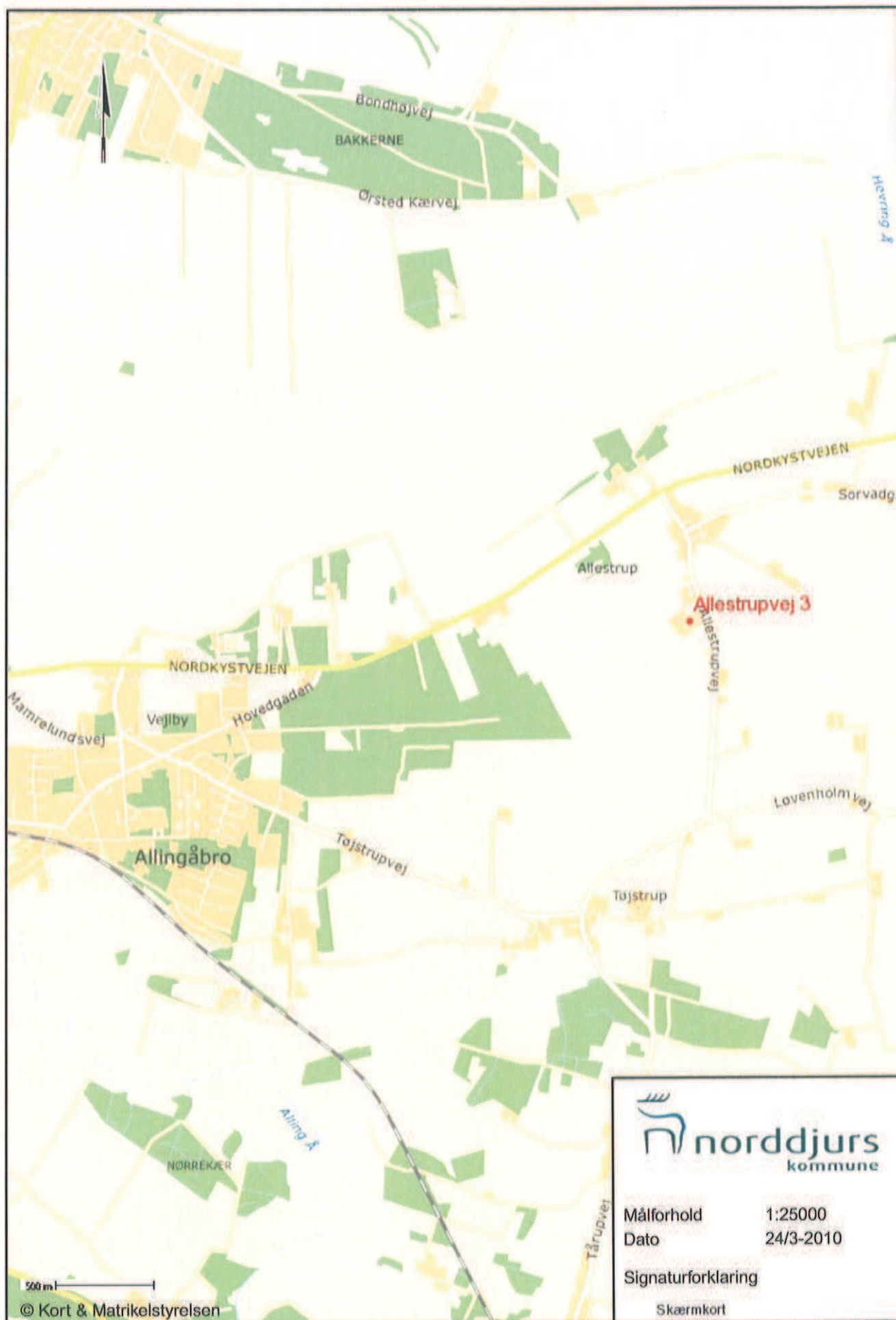
6. LISTE OVER SAGENS BILAG

- bilag 1. Oversigtskort
- bilag 2. Situationsplan
- bilag 3. Kort over bedriftens arealer
- bilag 4. BAT-redegørelse.
- bilag 5. Kort over naturområder
- bilag 6. Grundvandsvurdering
- bilag 7. Habitatvurdering kyst/fjord
- bilag 8. Habitatvurdering søer
- bilag 9. Klagevejledning

Øvrige sagsakter:

Kapacitetserklæring

Beredskabsplan

 norddjurs
kommune

Målforhold 1:25000
Dato 24/3-2010
Signaturforklaring
Skærmbort

0 75 meter

Djursland Landboforening

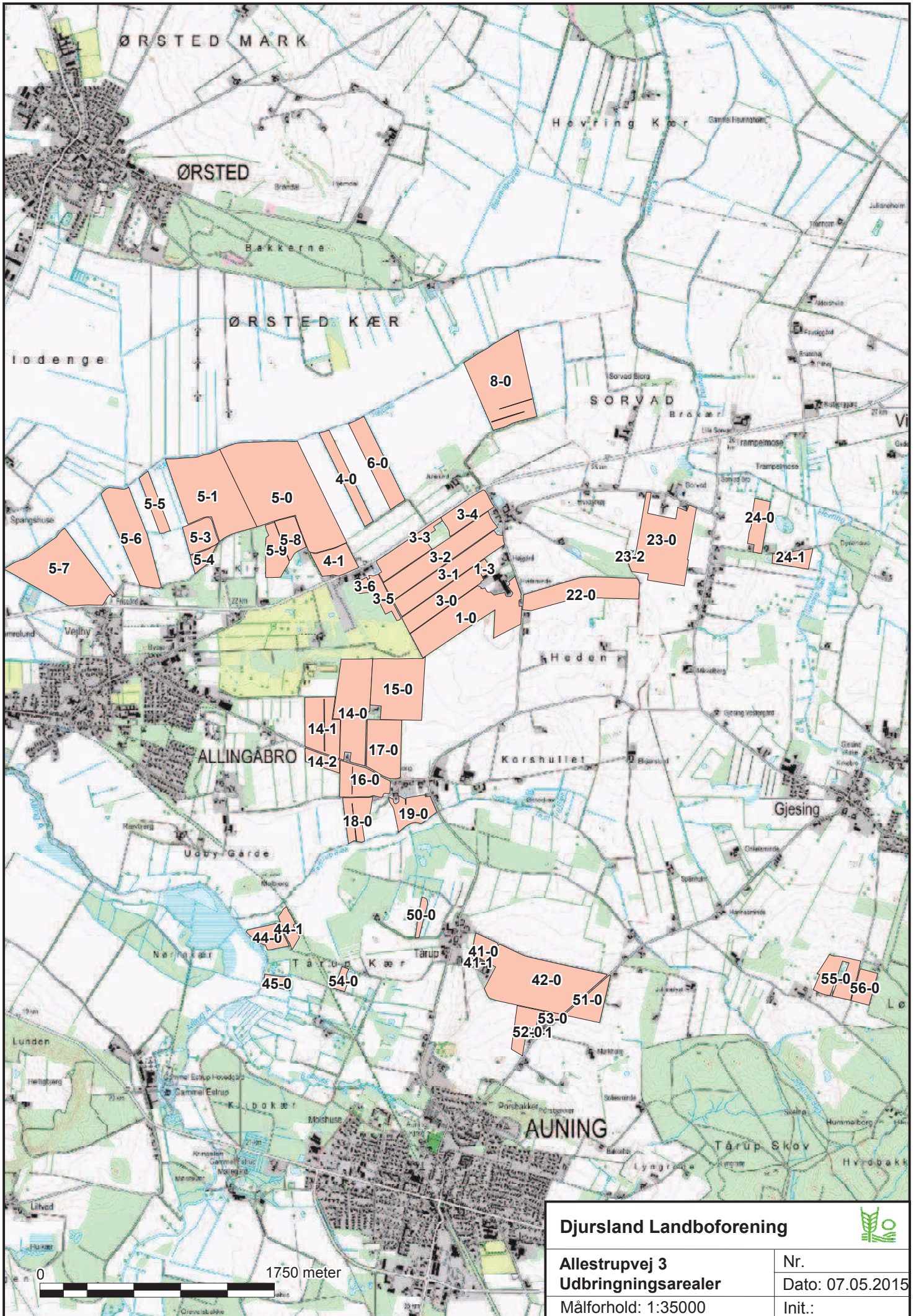
Allestrupvej 3
Situationsplan

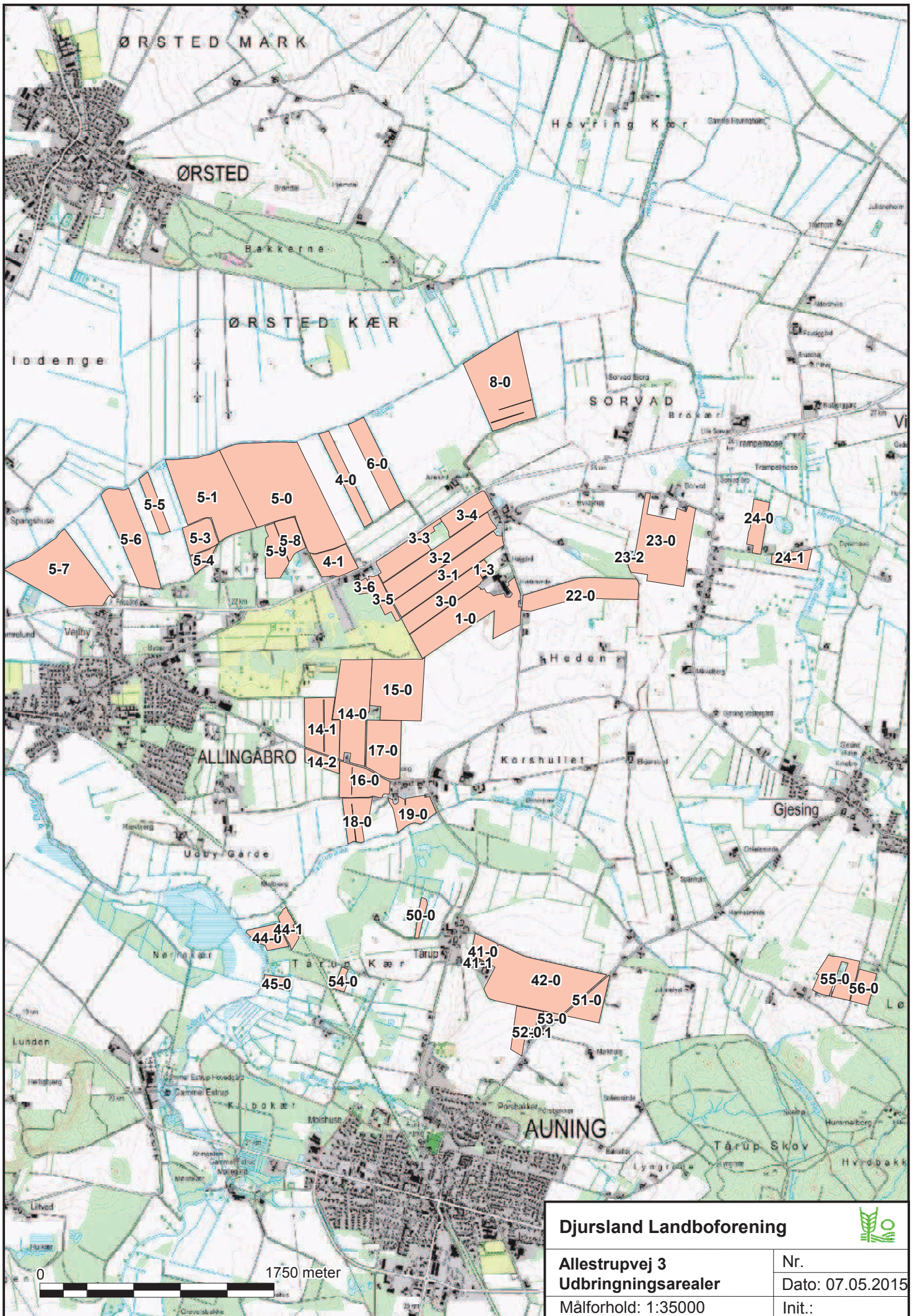
Målforhold: 1:1500

Nr.

Dato: 07.05.2015

Init.:

ØRSTED MARK

ØRSTED

ØRSTED KÆR

SORVAD

ALLINGABRO

AUNING

Iodenge

Høvring Kær

Heden

Kørshullet

Gjesing

Bakkerne

Udby Garde

Tårup Kær

Tårup Skov

20. april 2015

Norrdjurs Kommune

BAT-redegørelse for Allestrupvej 3, 8961 Allingåbro (skema 76.976)

Staldsystem og – teknologi

Staldene er navngivet på tilsvarende måde som i ansøgningskemaet.

- 1) **Dybstrøelse** anvendes til goldkøer samt små kalve og er med dybstrøelse
- 2) **Fast gulv med skraber** er to stalde, der er fra henholdsvis 2004 og 2007. Staldene er indrettet som sengebåsestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time. Der er tale om et staldsystem med samme ammoniakfordampning som staldsystemet præfabrikeret drænet gulv med skraber, der er beskrevet i BAT-byggeblad nr. 107.04-51.
- 3) **Ny stald** er en nyere kviestald, der blev opført i forbindelse med sidste udvidelse. Stalden er indrettet med sengestald med fast gulv og skraber. Stalden har samme ammoniakreducerende effekt som præfabrikeret drænet gulv, som er beskrevet BAT-byggeblad nr 107.04-51. Der er bygget et afsnit med dybstrøelse i enden til tyrekalve.
- 4) **Spaltegulvsstald med skraber** er en stald fra 1976 og senest renoveret i 2004. Stalden er indrettet med sengebåse og spalter samt skraber og anvendes til malkekøer.
- 5) **Spaltegulvsstald uden skraber** er en stald fra 1976 og senest renoveret i 2004. Stalden er indrettet med sengebåse og spalter og anvendes til malkekøer

BAT-ammoniak

Det vejledende BAT-niveau for den ansøgte produktion er på 5,439,2 kg N jf. MST's vejledende BAT-standardvilkår. Beregningen ses i nedenstående skema.

Emissionen ved ansøgt drift udgør 5.465,8 kg N.

Det er ikke omkostningsproportionelt at reducere de sidste 26,6 kg N, da omkostningen max må udgøre 100 kr./kg reduceret N.

Emissionen må således anses for at leve op til BAT.

	Dyretype	Staldtype	Vægt/alder	antal	KgN (vejl. BAT)
1	Årskøer	Dybstrøelse	-	67	672,7
	Småkalve	Dybstrøelse	0-6 mdr.	86	162,4
	Tyrekalve	Dybstrøelse	40-60 kg	210	13,7
2	Årskøer	Sengestald m. fast gulv og skraber	-	278	2.032,2
3	Kvier	Sengestald m. fast gulv og skraber	6-27 mdr.	314	1.251,6
	Tyrekalve	Dybstrøelse	60-220 kg	210	159,0
	Ungtyre	Dybstrøelse	220-440 kg	210	363,6

4	Årskøer	Sengebåse med spalter, bagskyl/ringkanal	-	55	539,0
5	Årskøer	Sengebåse med spalter, bagskyl/ringkanal	-	25	245,0
Total					5.439,2

Fosfor

Der findes ikke vejledende grænseværdier for indhold af fosfor.

Foder

I forbindelse med fodring, er der hele tiden fokus at optimere udnyttelse af foderet og dermed minimere mængden overskydende næringsstoffer fra produktion. Dette sker gennem foderplaner der udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Vand

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget registreres
Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energi

Udendørs belysning anvendes kun ved behov.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Der er varmegenindvinding fra mælkekøling, hvor varmen anvendes til varmt vand i stalden samt vaskevand.

Management

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse

Medarbejdere bliver orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Bedriftens bortskaffelse af affald registreres via kvittering fra renovationsfirma.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Opbevaring af husdyrgødning

Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Gyllelageret er med konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag

Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Udbringning af husdyrgødning

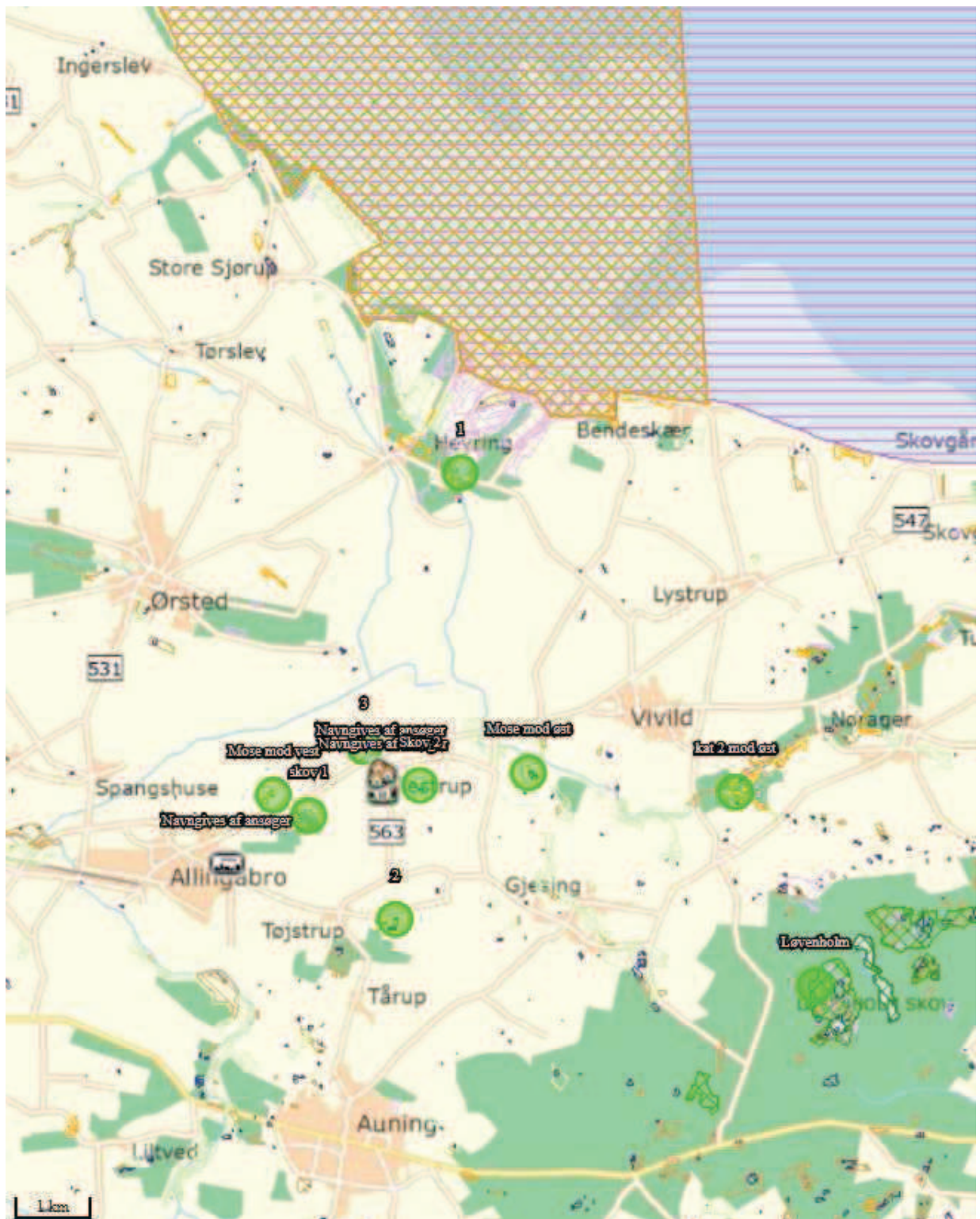
Gyllen analyseres som regel for indhold af kvælstof og fosfor

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i voksende afgrøder

Sagsinformation:

Skema ID: 76976 Sagsnr: 16620
Ansøger navn: Paul Søgaard
Ejendommens adr.: Allestrupvej 3
Ejendommens postnr: 8961 By: Allingåbro
Kommentar:

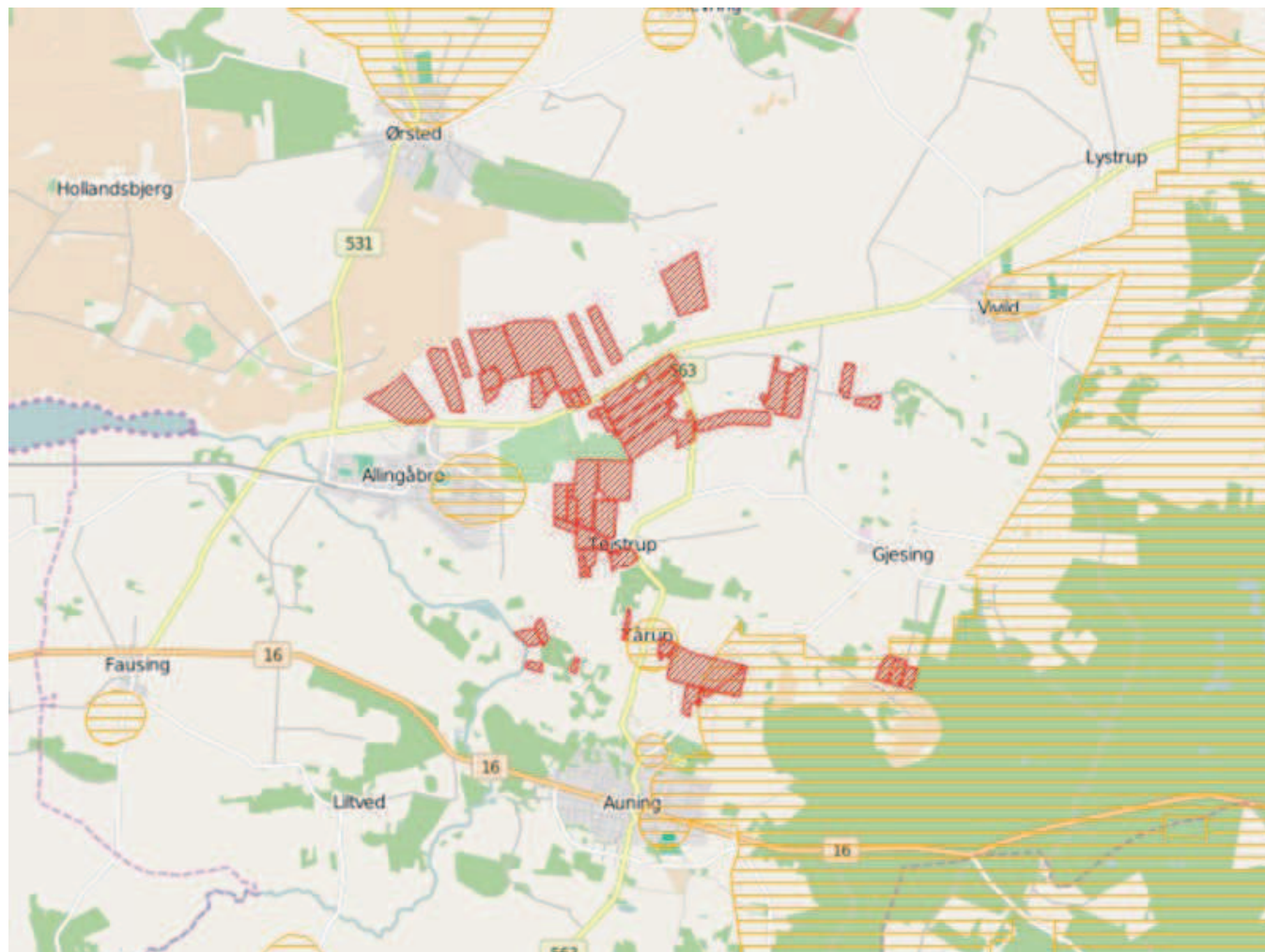
Arealvurdering – Nitratudvaskning til grundvand

I Danmark bruger vi urensset grundvand som drikkevand. Derfor skal grundvandet beskyttes mod forurening. På denne baggrund er der sket en kortlægning af landets grundvandsressourcer, som har inddelt landet i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD områder). Der er gennemført en overordnet kortlægning af grundvandets sårbarhed i forhold til nitrat. På den baggrund er der udarbejdet et kort over de nitratfølsomme områder. Herefter kortlægges områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan på detailniveau, og der foretages en zonerings af områdets nitratfølsomhed. Slutteligt udarbejdes en indsatsplan, som beskriver de nødvendige indsatser for at sikre drikkevandsressourcen i forhold til drikkevandskvalitetskravet på 50 mg/l. Der er udarbejdet indsatsplaner for en række områder, mens kortlægningen er undervejs i andre områder. Kortlægningen af alle indsatsplanområder skal være afsluttet i 2015. I områder, hvor der endnu ikke er foretaget en zonerings, stilles der som hovedregel krav om, at udvaskningen af nitrat ikke må stige i de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), hvis udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr liter.

Er der udarbejdet en indsatsplan skal der stilles vilkår, som sikrer at indsatsplanen overholdes. Der kan dog kun stilles vilkår, så udvaskningen reduceres til et niveau svarende til udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug eller til et udvaskningsniveau svarende til nitratklasse 3. Tilsvarende vilkår kan stilles til zonerede områder i den statslige kortlægning, hvor der endnu ikke er udarbejdet en indsatsplan. I rapporten tages der udgangspunkt i, at der også stilles skærpede vilkår til zonerede områder.

Ansøgning:

Det samlede harmoniareal er 419 ha. Ud af det samlede harmoniareal er der 30,7 ha i NFI. Af det samlede areal i NFI er 0 ha zoneret.

Legende:

	NFI områder.
	Indsats områder med hensyn til nitrat.
	Udbringnings arealer i ansøgningen.
	Aftale arealer i ansøgningen.

Konklusion

Der er ikke arealer i zonerede områder, og nitratudvaskningen fra øvrige harmoniarealer i NFI er ikke stigende.

Det ansøgte projekt kan på baggrund af de oplysninger og tiltag, der fremgår af ansøgningen godkendes.

Der er ikke indtegnet arealer i andre kommuner.

Der er ikke indtegnet aftale-arealer i ansøgningen.

Sagsinformation:

Skema ID: 76976 Sagsnr: 16620
Ansøger navn: Poul Søgaard
Ejendommens adr.: Allestrupvej 3
Ejendommens postnr: 8950 By: Ørsted
Kommentar:
Beregnet efter nyt nitratkort

Habitatvurdering - Nitrat- og fosforudvaskning til overfladevande (Kyst)

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder. Områderne betegnes samlet Natura 2000 områder og består af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder. Dele af fuglebeskyttelsesområderne er tillige udpeget som Ramsarområder. Mange Natura 2000 områder er placeret i kystområder og 85 procent af det danske landareal afvander til Natura 2000. Ved godkendelse af et husdyrbrug skal det sikres at ændringen ikke påvirker Natura 2000 området negativt. Ved vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000 område skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning. Efterfølgende vurderes det, hvordan det ansøgte projekt påvirker Natura 2000 områderne med kvælstof ved afstrømning fra harmoniarealerne. Vurderingen følger Miljøstyrelsens vejledning og Miljø- og Naturklagenævnes praksis fra den principielle afgørelse MKN-130-00166 af 3. november 2010 og Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014. Husdyrbrugloven regulerer alene den del af udvaskningen, som kan tilskrives husdyrgødningen. Den øvrige udvaskning bliver ikke reguleret via husdyrbrugloven.

Vurdering af husdyrholdet på oplandsniveau i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 1

Det er en vigtig forudsætning for beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den samlede husdyrproduktion i Danmark ikke forventes at stige. Da udviklingen i husdyrholdet ikke er ensartet i hele landet, skal udviklingen vurderes i de kystoplande som påvirkes af projektet. Udviklingen i dyreholdet ses fra 2007, som er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt for udarbejdelse af vandplanerne. Vurderingen af påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter afhænger af udviklingen i det samlede dyrehold i de kystoplande, hvor anlæget er placeret. Jf. miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold er der større usikkerheder i CHR-dataene for små områder med få antal dyreenheder. For oplande der er mindre end 1.000 ha anvendes oplandets markbalance til at vurdere, om dyretrykket er stigende i et opland, mens CHR data anvendes i oplande, der er større end 1.000 ha. Der anvendes seneste CHR- og gødningsregnskabs-data. Hvis dyretrykket er faldende i et kystopland, og der ikke er andre kilder, som medfører at den samlede kvælstofpåvirkning øges, kan det konkluderes, at der ikke vil være en kumulativ effekt fra det ansøgte projekt sammenholdt med den øvrige kvælstofpåvirkning i oplandet. Hvis dyreholdet er steget mere end 1% (jf. Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014), eller andre forhold gør, at den samlede kvælstofbelastning er stigende, så vil en yderligere påvirkning medføre en kumulativ effekt. Projektet vil derfor kun kunne godkendes, hvis Natura 2000 området ikke påvirkes af den ansøgte produktion. Er udvaskningen fra harmoniarealerne i kystoplandene til Natura 2000 områder, mindre end eller lig udvaskningen fra et tilsvarende planteavlslug antages det, at projektet ikke påvirker kvælstofbelastningen af Natura 2000 området. (jf. MKN-130-00166 af 3. november 2010). Kravet til udvaskningen beregnes i praksis som et vægtet gennemsnit mellem udvaskningskravet for arealer i kystoplande med stigende dyretryk og arealet i øvrige oplande. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til kvælstof, afskæringskriterier 2A og 2B

Ud fra en analyse udarbejdet af DMU har Miljøstyrelsen fastsat afskæringskriterier for, hvor stor en andel af den samlede nitratudvaskning, et enkelt husdyrbrug må bidrage i et kystopland, uden projektet medfører skadevirkning fra på Natura 2000 området. Natura 2000 områder, der kan karakteriseres som lukkede bassiner med ringe vandudskiftning eller et vandområde som er meget lidt eutrofieret betragtes som meget sårbare. Øvrige Natura 2000 områder betragtes som sårbare. Kystområder uden for Natura 2000 betragtes ikke som sårbare. Opdelingen følger Miljøstyrelsens sårbarhedskortlægning. Afhængig af sårbarhed anvendes følgende afskæringskriterier for Natura 2000 områder.

Pkt. 2A sårbare recipienter: Projektet kan kun godkendes, hvis nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle kystopland.

Pkt. 2B meget sårbare recipienter: Projektet kan kun godkendes, hvis nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til fosfor

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal det undersøges om beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet er overholdt. Herefter vurderes om der er grundlag for skærpelse efter kriterierne i husdyrbekendtgørelsens bilag 4. Vurderingen af grundlaget for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, i forhold til fosfor, baseres på en vurdering af "Worst Case" situationen. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha og i landbrugsjorden ophobes i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Der stilles krav om skærpelse af beskyttelsesniveauet i forhold til fosfor, hvis fosforforøgelsen i forhold til udgangspunktet (2.000 kg P/ha) stiger med mere end 5 pct. over en 8-årig periode.

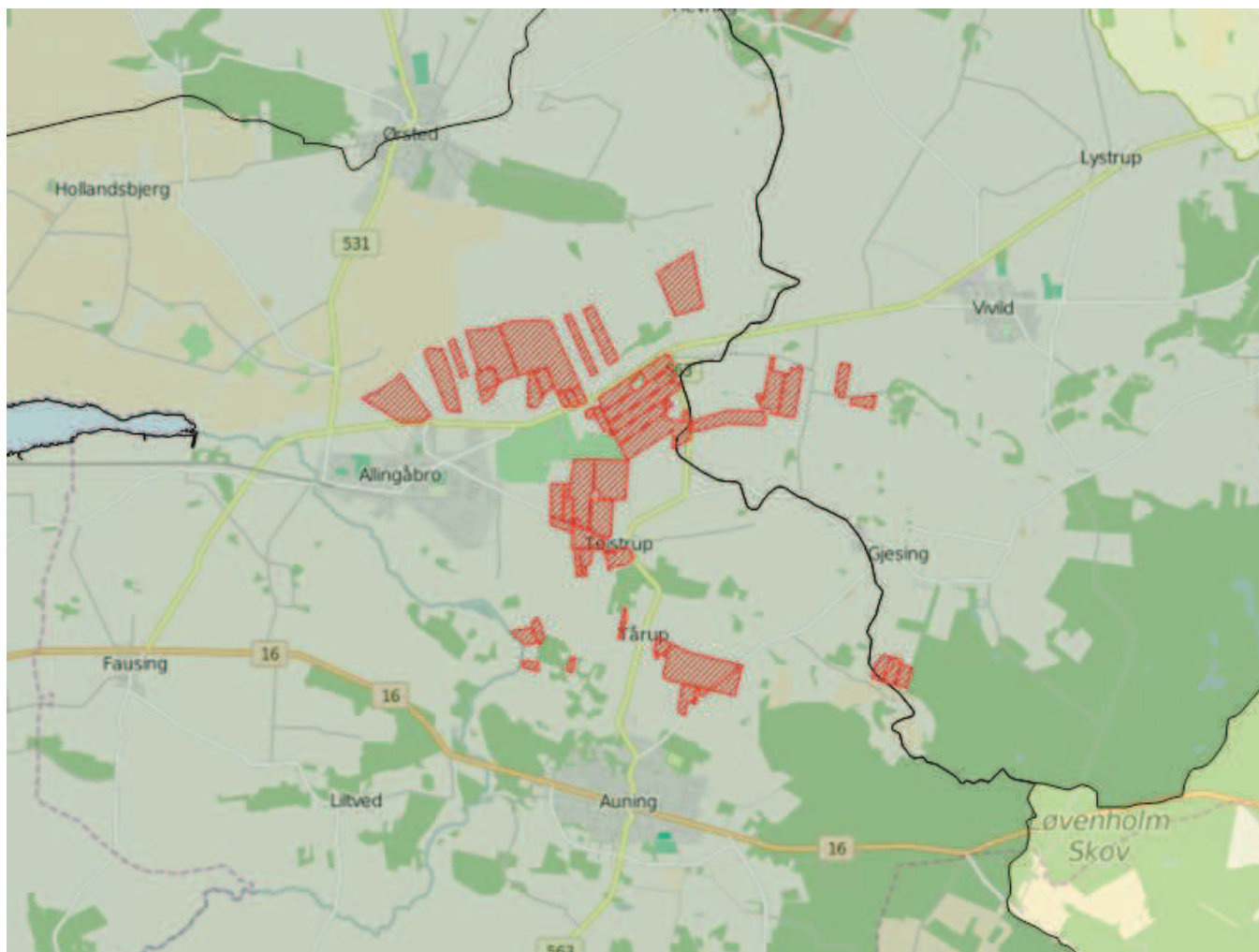
Endvidere vurderes landskabets betydning for de pågældende arealers overfladeafstrømning med fosfor til søer. Der laves en vurdering på baggrund af om udbringningsarealerne er indenfor en 20 meters afstand til en sø og/eller bedriftens udbringningsarealer har en hældning på mere end 6 grader.

Ansøgning:

Af ansøgningen fremgår et samlet harmoniareal på 419 ha. og en udvaskningen i ansøgt drift på 47,6 kg N/ha. Den maksimalt tilladte udvaskning for den konkrete ansøgning, DE(max) er beregnet til 48,2 kg N/ha. For de samlede harmoniarealer er det beregnet at udvaskningen ved planteavl er 59,6 kg N/ha.

I den konkrete ansøgning er der 418,98 ha udbringningsarealer beliggende indenfor oplande til Natura2000 vandområder, der er overbelastede med fosfor.

Af ansøgningen fremgår, at der i ansøgt drift er et fosfor overskud på 3,8 kgP/ha/år.

Legende:	
	Oplande til meget sårbare og fosforbelastede Natura2000 områder
	Oplande til sårbare Natura2000 områder.
	Oplande til ikke sårbare områder.
	Kystoplads grænse.
	Udbringnings arealer i ansøgningen.
	Aftale arealer i ansøgningen.

Natura 2000 områder

I det følgende beskrives de Natura 2000 områder, der potentielt kan påvirkes af ansøgte projekt.

Habitatområde Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde 14: Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord er blandt andet

habitatnaturtyperne "Flodmundinger (1130)", "Mudder- og sandflader blottet ved ebbe (1140)" og "Kystlaguner og strandsøer (1150)". Lige uden for Randers Fjord optræder habitattyperne "Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110)" samt "Større lavvandede bugter og vige (1160)". For disse habitattyper fremgår det af Danmarks miljøundersøgelses rapport: "Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper", at eutrofiering har haft negativ effekt på naturtypernes sammensætning af flora og fauna. Det bemærkes i rapporten, at eutrofieringsniveauet bør falde mod mere naturlige niveauer, så bundvegetation og fauna kan genoprettes. Yderligere tilførsel af næringsstoffer til habitatområdet vurderes således, at kunne være til skade for naturtyper i EF-habitatområdet, idet den gunstige bevaringsstatus for de nævnte habitattyper ikke kan genoprettes eller sikres med den nuværende belastning.

Oplande der helt eller delvist afvander til Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord:

- Grund Fjord
- Hevring Bugt
- Langerak
- Mariager Inderfjord
- Mariager Yderfjord
- Nordlige Kattegat
- Randers Fjord, fra Rds. til Mellerup
- Randers Yderfjord

Fuglebeskyttelsesområde Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 15: Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord er knop-, sang- og pibesvane, lysbuget knortegås, edderfugl, grav-, sort-, hvin-, bjerg- og fløjlsand, stor skallesluger, klyde, hjejle, fjord-, dværg- og havterne. Nord for Randers Fjords udløb til Kattegat findes der uforstyrrede strandengsarealer, der har stor betydning for fuglelivet. Havområdet rummer fem marine naturtyper, hvor sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand udgør mere end 50 %. Randers Fjord udgør en af landets eneste forekomster af naturtypen flodmunding. Mange af områdets strandenge er veludviklede, men trues af tilgroning. De marine naturtyper og strandengene er uundværlige levesteder (yngle-, raste- og fourageringssted) for en lang række fugle, bl.a. dykænder, terner, gæs og vadefugle. I Randers Yderfjord og Mariager Fjord lever bl.a. hav- og fjordterne, klyde og lysbuget knortegås, der alle er på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 15. Arterne på udpegningsgrundlaget trues af næringsstofbelastning, da naturen og miljøet i Kattegat er påvirket af næringsstoffer. Således har både Aalborg Bugt og Mariager Fjord flere gange været ramt af alvorlige iltsvind, hvor bundfaunaen dør og ålegræsset, der er naturligt fødegrundlag for fx sangsvanen, skades. Dette giver en alvorlig forringelse af fødeudbuddet for fugle i området, blandt andet trues edderfuglen generelt af fødemangel, da den lever af blåmuslinger, som er gået tilbage pga. gentagne iltsvind.

Oplande der helt eller delvist afvander til Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del:

- Farvandet Djursland Øst
- Hevring Bugt
- Langerak
- Mariager Yderfjord
- Nordlige Kattegat
- Randers Yderfjord

Beregning af projektets påvirkning i berørte kystoplande

For at vurdere projektets andel af den samlede udvaskning fra et givet kystopland, som afvander til et Natura 2000 område beregnes bidraget fra projektet og fra det samlede kystopland.

De faktiske udvaskninger fra oplandene er beregnet fra hhv. dyrket og øvrigt areal. Det dyrkede areal svarer til oplandets samlede registrerede areal i det generelle landbrugsregister, mens det øvrige areal er oplandets resterende areal. N-udvaskningen for det dyrkede areal er beregnet som en N-nettobalance med værktøjet CTtools. Heri beregnes det potentielle tab af N for hver enkelt mark i oplandet på baggrund af oplysninger om afgrødevalg, jordtype, mængder og typer af tildelt N-gødning, udbytteforhold m.m. ud fra landbrugets registerdata. N-udvaskningen beregnes som differencen mellem N-input og N-output på markniveau. Kvælstofudvaskningen fra det øvrige opland følger standardberegningen i Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold. Reduktionsprocenten er arealvægtet i forhold til reduktionspotentialekortet, som ligger til grund for nitratklasserne i oplandet. Den påvirkning fra projektet som kan tilskrives husdyrgødningen er beregnet som differencen mellem den faktiske udvaskning, Udvasning DE(reel) fra ansøgningsystemet og den beregnede udvaskning fra et tilsvarende planteavlslbrug.

Bidrag fra husdyrgødning - Vurdering af påvirkningen fra det konkrete projekt

For hvert kystopland som afvander til sårbare Natura 2000 områder beregnes projektets påvirkning. Til den videre vurdering, beregnes hvor stor en del af den samlede udvaskning fra husdyrbruget som kan tilskrives husdyrgødning. Bidraget fra husdyrgødningen beregnes som differencen mellem den beregnede udvaskning ved den aktuelle drift (Udvasning DE (reel)) og den beregnede udvaskning fra et tilsvarende planteavlslbrug. Det er kun den del af udvaskningen, der stammer fra husdyrgødningen, som indgår i de videre beregninger. Bidraget fra husdyrgødningen beregnes for den samlede bedrift.

Udvasning ved DE (reel):

47,6 kg N/ha

Udvaskningen for et standard-planteavlsbrug: - 59,6 kg N/ha
Påvirkning fra husdyrgødning: = 0 kg N/ha

Vurdering af kumulativ påvirkning

Kravet om at det konkrete projekt ikke må påvirke et kystopland yderligere, hvor den samlede kvælstofbelastning er stigende, skal opfyldes på bedriftsniveau. Derfor kan der beregnes en maksimal tilladt udvaskning pr. ha for bedriften, som et vægtet gennemsnit af den maksimalt tilladte udvaskning i oplande med stigende husdyrtryk og den maksimalt tilladte udvaskning for de øvrige harmoniarealer. For arealer, hvor der ikke er en kumulativ effekt, må udvaskningen beregnet for de pågældende arealer maksimalt svare til udvaskningen ved maksimalt dyretryk (DEmax). For de arealer, der ligger i et opland, hvor en øget belastning giver en kumulativ effekt, må udvaskningen maksimalt svare til den laveste værdi af udvaskningen fra et planteavlsbrug og udvaskningen ved maksimalt dyretryk (DEmax) for de pågældende arealer. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande.

Beregning:

$$\frac{(\text{Harmoniareal}(\text{kystopland med kumulativ effekt}) * \text{Udvaskning}(\text{DEMax1}) + \text{Harmoniareal}(\text{øvrigt}) * \text{Udvaskning}(\text{DEMax2}))}{\text{Harmoniareal}(\text{samlet})}$$

1. Her bruges den mindste værdi af: "Udvaskning som planteavlsbrug på udvalgte arealer" eller "Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DEmax) på arealer med krav om udvaskning svarende til et planteavlsbrug".
2. Her bruges værdien af: "Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DEmax) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et planteavlsbrug".

Påvirkning i kystoplande

Vurdering af risikoen for kumulativ effekt, værdierne for den samlede kvælstofpåvirkning og projektets påvirkning i de aktuelle kystoplande er opstillet herunder. For hvert kystopland er det vurderet om projektet overholder de to afskæringskriterier.

	Grund Fjord	Hevring Bugt
Harmoniareal fra ansøgning i opland:	365,31 ha	53,67 ha
Aftaleareal fra ansøgning i opland:	-	-
Dyrket areal i opland:	28894 ha	9975 ha
Øvrigt areal i opland:	10541 ha	10306 ha
Samlet areal i opland:	39436 ha	20281 ha

	Grund Fjord	Hevring Bugt
Vurdering af kumulativ effekt:		
Er der stigende dyretryk?	Ja	Ja
Er der andre kilder som medfører en øget kvælstofbelastning i oplandet?	Nej	Nej
DEmax Øvrige:	0 kgN/ha	0 kgN/ha
DEmax Planteavl:	59,6 kgN/ha	59,6 kgN/ha
DEmax Stigende husdyrtryk:	48,2 kgN/ha	48,2 kgN/ha
Kvælstofbidrag opland:		
Reduktionsprocent:	78 %	51 %
N-bidrag til Natura 2000 fra dyrket areal:	382178 kgN	260553 kgN
N-bidrag til Natura 2000 fra øvrigt areal:	23191 kgN	50500 kgN
N-bidrag til Natura 2000 total:	405370 kgN	311053 kgN
Kvælstofbidrag projekt:		
N-bidrag fra husdyrgødning:	0 kgN/ha	0 kgN/ha
Red. potentiale fra harmoniarealer:	47 %	88 %
N-påvirkning fra harmoniarealer i ansøgning:	0 kgN	0 kgN
N-bidrag fra aftalearealer:	0 kgN/ha	0 kgN/ha
Red. potentiale fra aftalearealer:	0 %	0 %
N-påvirkning fra aftalearealer i ansøgning:	0 kgN	0 kgN
Samlet N-bidrag:	0 kgN	0 kgN
N-påvirkning i procent fra ansøgt drift:	0 %	0 %
Vægtet maksimal N-udvaskning på bedriften:	48,2 kgN/ha	48,2 kgN/ha
Bedriftens reelle N-udvaskningsniveau (DEreel):	47,6 kgN/ha	47,6 kgN/ha
Opsummering:		
Overholdes afskæringskriterie 1?	Ja	Ja
Overholdes kriterie 2A (5 procent)?	-	-
Overholdes kriterie 2B (1 procent)?	Ja	Ja

	Grund Fjord	Hevring Bugt
Fosforbidrag opland:		
P-bidrag til Natura2000 fra dyrket areal:	5779 kgP	1995 kgP
P-bidrag til Natura2000 fra øvrigt areal:	843 kgP	824 kgP
P-bidrag fra øvrige kilder (bebyggelse):	4335 kgP	1199 kgP
P-bidrag til Natura2000 total:	10957 kgP	4018 kgP
Fosforbidrag projekt:		
Fosforoverskud pr. ha. jf. ansøgning:	3,8 kgP/ha	3,8 kgP/ha
Procentvis P-forøgelse i godkendelsesperioden:	1,52 %	1,52 %
Worst case påvirkning fra husdyrbruget:	5,55 kgP	0,82 kgP
Worst case fosforoverskud pr.ha aftalearealer:	-	-
Procentvis P-forøgelse i godkendelsesperioden aftalearealer:	-	-
Worst case fosforpåvirkning fra aftalearealer i ansøgning:	-	-
Samlet P-Bidrag:	5,55 kgP	0,82 kgP
Påvirkning i % fra ansøgt drift:	0,05 %	0,02 %
Opsummering:		
Overholdes kriteriet for påvirkning af overfladevand med fosfor? (5 %)	Ja	Ja
Er det generelle beskyttelsesniveau for fosfor overholdt?	Ja	Ja

Konklusion

En øget påvirkning i kystoplandet vil medføre en kumulativ effekt ved øget påvirkning fra det ansøgte projekt. Udvaskningen for de arealer som ligger i oplandet skal derfor være mindre end eller lig udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug. Udvaskningskravet skal opfyldes på bedriftsniveau. Kravet beregnes derfor som et vægtet gennemsnit for arealer i og udenfor oplande, hvor der er en kumulativ effekt. Det samlede harmoniareal i oplande med kumulativ effekt er 418,98 ha.

Kravet til den arealvægtede udvaskning for bedriften er beregnet til 48,2 kg N pr. ha. Kravet til den gennemsnitlige udvaskning er beregnet samlet for alle kyst- og søoplande, hvor der er krav om en udvaskning svarende til planteavl. Af ansøgningssystemet fremgår at den faktiske udvaskning ved den ansøgte drift er på 47,6 kg N pr. ha.

Afskæringskriterie 1 er overholdt da den faktiske udvaskning fra det ansøgte projekt er mindre end eller lig med det beregnede krav til den arealvægtede udvaskningen for bedriften.

I de aktuelle kystoplande overholder projektet afskæringskriteriet for hvor meget kvælstof projektet må bidrage med af den samlede påvirkning.

Det generelle fosforkrav som er beregnet i ansøgningssystemet er overholdt.

Ansøgningens udbringningsarealer er beliggende inden for oplande til Natura 2000 vandområder, der er overbelastede med fosfor. Da kriteriet for påvirkning af overfladevand med fosfor er overholdt, giver projektet ikke anledning til en forværring af tilstanden i Natura 2000 områderne.

Projektet opfylder krav til udvaskning af fosfor. Det ansøgte projekt kan på baggrund af de oplysninger og tiltag der fremgår af ansøgningen godkendes i forhold til fosfor.

Der er ingen harmoniarealer inden for 20 meter til vandløb og søer, som medfører restriktioner for udbringning af husdyrgødning på harmoniarealerne.

Der er i ansøgningen ikke angivet arealer i andre kommuner.

Der er i ansøgningen ikke indtegnet aftale-arealer.

Sagsinformation:

Skema ID: 76976 Sagsnr: 16620
Ansøger navn: Paul Søgaard
Ejendommens adr.: Allestrupvej 3
Ejendommens postnr: 8961 By: Allingåbro
Kommentar:

Habitatvurdering - Nitrat- og fosforudvaskning til overfladevande (Søer)

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder. Områderne betegnes samlet Natura 2000 områder og består af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder, samt Ramsarområder der ligeledes er udpegede som fuglebeskyttelsesområder. Blandt de meget sårbare vandområder omfatter Natura 2000-typerne også søer. Ifølge miljøstyrelsens vejledningen om miljøregulering af husdyrhold kan visse næringsstoffattige søer være omfattet af et afskæringskriterie, der skal sikre at ændringer ikke påvirker søerne negativt ved godkendelse af husdyrbrug. Dette gælder naturtyperne: 3160 Brunvandede søer og vandhuller, 3150 Naturligt næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransålealger, 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden og 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer).

I vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000 område skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning. Vurderingen følger miljøstyrelsens afskæringskriterie for, hvornår et projekt påvirker et Natura 2000 område negativt.

Vurdering af husdyrholdet på oplandsniveau i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 1

Det er en vigtig forudsætning for beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den samlede husdyrproduktion i Danmark ikke forventes at stige. Da udviklingen i husdyrholdet ikke er ensartet i hele landet, skal udviklingen vurderes i de aktuelle søoplande som påvirkes af projektet. Udviklingen i dyreholdet ses fra 2007, som er udgangspunktet for den baseline, der er fastlagt for udarbejdelse af vandplanerne. Vurderingen af påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter afhænger af udviklingen i det samlede dyrehold i de søoplande, hvor harmoniarealerne er placeret. Hvis dyretrykket er faldende i et søopland, og der ikke er andre kilder, som medfører at den samlede kvælstofpåvirkning øges, kan det konkluderes, at der ikke vil være en kumulativ effekt fra det ansøgte projekt sammenholdt med den øvrige kvælstofpåvirkning i oplandet. Hvis dyreholdet er steget mere end 1% (jf. Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014), eller andre forhold gør, at den samlede kvælstofbelastning er stigende, så vil en yderligere påvirkning medføre en kumulativ effekt. Projektet vil derfor kun kunne godkendes, hvis Natura 2000 søområdet ikke påvirkes af den ansøgte produktion. Er udvaskningen fra harmoniarealerne i søoplandene til Natura 2000 søområder, mindre end eller lig udvaskningen fra et tilsvarende planteavlslug antages det, at projektet ikke påvirker kvælstofbelastningen af Natura 2000 søområdet (jf. MKN-130-00166 af 3. november 2010). Kravet til udvaskningen beregnes i praksis som et vægtet gennemsnit mellem udvaskningskravet for arealer i søoplande med stigende dyretryk og arealet i øvrige oplande. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande. Jf. miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold er der større usikkerheder i CHR-dataene for små områder med få antal dyreenheder. For oplande der er mindre end 1.000 ha anvendes oplandets markbalance til at vurdere, om dyretrykket er stigende i et opland, mens CHR data anvendes i oplande, der er større end 1.000 ha. De anvendte CHR data er fra 2014 mens data til markbalancen fra gødningsregnskabet er fra 2013.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 2B

Ud fra en analyse udarbejdet af DMU har Miljøstyrelsen fastsat afskæringskriterier for, hvor stor en andel af den samlede nitratudvaskning, et enkelt husdyrbrug må bidrage med i et søopland, uden projektet medfører en skadevirkning på Natura 2000 søområdet. Søer kan karakteriseres som lukkede bassiner med ringe vandudskiftning eller som vandområder der er meget lidt eutrofierede og betragtes derfor som meget sårbare recipienter.

Da Natura 2000 naturtyperne 3160,3150,3140,3130 og 3110 karakteriseres som meget sårbare recipienter, vurderes projektet, efter afskæringskriterie 2B. Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion skal således være mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis projektet skal godkendes.

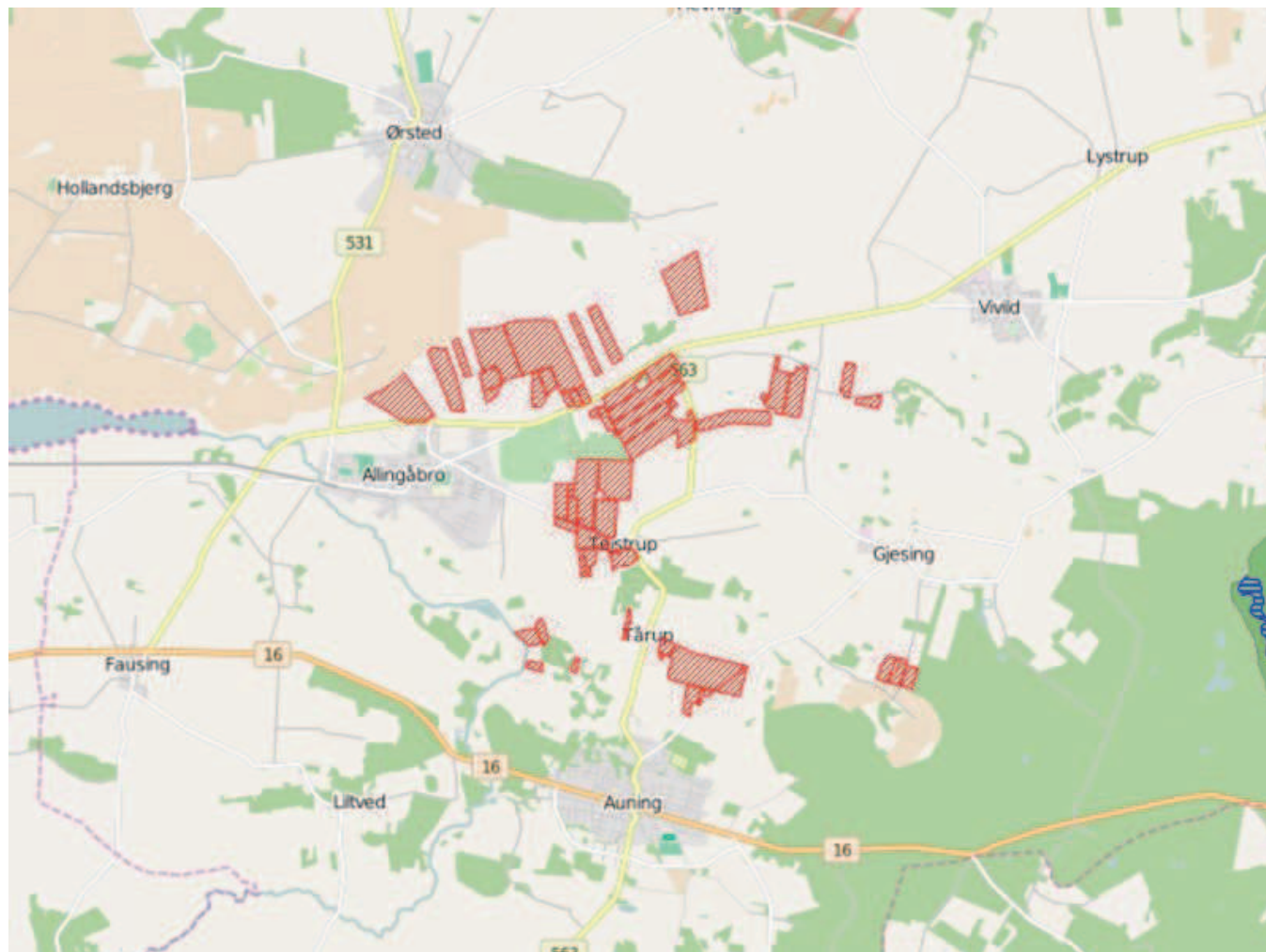
Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til fosfor

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal det undersøges om beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet er overholdt. Herefter vurderes om der er grundlag for skærpelse efter kriterierne i husdyrbekendtgørelsens bilag 4. Vurderingen af grundlaget for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, i forhold til fosfor, baseres på en vurdering af "Worst Case" situationen. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha og i landbrugsjorden ophobes i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Der stilles krav om skærpelse af beskyttelsesniveauet i forhold til fosfor, hvis fosforforøgelsen i forhold til udgangspunktet (2.000 kg P/ha) stiger med mere end 5 pct. over en 8-årig periode. Endvidere vurderes landskabets betydning for de pågældende arealers overfladeafstrømning med fosfor til søer. Der

laves en vurdering på baggrund af om udbringningsarealerne er indenfor en 20 meters afstand til en sø og/eller bedriftens udbringningsarealer har en hældning på mere end 6 grader.

Ansøgning:

Af ansøgningen fremgår et samlet harmoniareal på 419 ha. Ud af det samlede harmoniareal er der 0 ha i søplande i Natura 2000 områder. Udvaskningen i ansøgt drift på 47,6 kg N/ha. Den maksimalt tilladte udvaskning for den konkrete ansøgning, DE(max) er beregnet til 47,8 kg N/ha. Fosforoverskuddet er 3,8 kgP/ha om året i ansøgt drift, og kravet om P overskud er overholdt. For de samlede harmoniarealer er det beregnet, at udvaskningen ved planteavl er 59,6 kg N/ha.

Legende:

	Oplande til søer.
	Søer.
	Udbringnings arealer i ansøgningen.
	Aftale arealer i ansøgningen.

Konklusion

I den konkrete ansøgning er der ingen udbringningsarealer beliggende indenfor søoplande til Natura2000 søområder, af søtyperne: 3160 Brunvandede søer og vandhuller, 3150 Naturligt næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålealger, 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer).

Projektet kan derfor ikke påvirke disse søtyper og projektet kan godkendes ud fra de oplysninger, der fremgår af ansøgningen.

Der er i ansøgningen ikke angivet arealer i andre kommuner.

Der er i ansøgningen ikke indtegnet aftale-arealer.

Klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug påklages skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet af adressaten, Miljøministeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige at klagen skal være registreret og gebyret skal være betalt senest kl. 23.59 den dato, der er anført i afgørelsen som sidste dag.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.